1976-4

ACEITIS

1976 BALANDIS - APRIL Vol. LXVI. No. 4

ATEITIS — Ateitininkų Federacijos leidžiamas

katalikiškos - lietuviškos orientacijos mėnesinis žurnalas

Pasaulio lietuvių jaunimo žodis Lietuvos jaunimui 113
ANTAI... — K. Trimakas 114
Pasaulio Lietuvių Jaunimo III Kongreso nutarimai 116
Jam buvo lemta... (PLJ III Kongresas) — P. V. Kisielius 118
Lietuvių kalbos reikšmė jaunimui — K. Jūra 126
PLJS pirm. Ant. Saulaičio, S.J., žodis 131
Mano sapnuose vaikštai, Lietuva (eil.) — M. Saulaitytė 132
1975 m. Lietuvių Fondo dailės premija V. Petravičiui 134
LAIŠKAI: Kiekvienas draugiškas laiškas — L. Sidrys 135
Mūsų šeimoj (6): Apie "Mano Pirm. Komuniją" — J. Dievažys 136
ATŽALOS: Lietuvos ateitis — R. Polikaitis; Stovykla Brazilijoj — Stovyklautojai; Eilėraščiai — T. Zarankaitė 137
VEIKSMINGAI VEIKTI: Kuopų veikla — J. Girniūtė 140
Eilėraščiai — L. Labanauskaitė 141
KNYGOS: Atsiųsta paminėti 143
Neinančio, neskaitančio... rojus (eil.) — Dr. S. Aliūnas 143
Kun. V. Martinkus — "Ateities" mecenatas 144
Veikla 145

Išdėstymas — R. Zailsko. Nuotraukos A. Šeštoko (viršelis: vėliavos, nešamos iš Sao Paulo katedros po šv. Mišių PLJ III Kongrese, 121, visos 124, 125-I, 125-II, 131, 146), Alg. Čepo (visos 147); Alg. Kezio (150); L. Kojelio (138, 151-III); R. Kontrimo (151); J. Kuprio (113: jaunimo budėjimas prie Chicagos katedros 4 m. LKB Kronikos leidimo sukakty, 115, 119); A. Radžiaus (151-II); K. Trimako (abi 116, 125-III, 127, 133, abi 134, visos 148, 149).

Vyriausias redaktorius: Kun. dr. Kęstutis Trimakas, 850 DesPlaines Ave., Apt. 409, Forest Park, IL. 60130 USA. Telef.: (312) 366-2446. **Redaktoriai:** Dr. Algis Norvilas, 4036 W. 91st Place, Oak Lawn, IL. 60453, USA. Telef. (312) 636-2595; ir Aldona Zailskaitė, 1836 Court, Cicero, IL. 60650, USA. Telef.: (312) 863-6400. **Redakcijos nariai:** Dalia Bilaišytė, Jurgis Bradūnas, Marija Eivaitė, Jūratė Jasaitytė, Petras V. Kisielius, Daina Kojelytė, Jonas Kuprys (fotografija), Roma Olšauskaitė, Antanas Razma, Linas Sidrys, Danguolė Stončiūtė (išdėstymas), Tomas Palubinskas, Raimundas Šilkaitis (fotografija) ir Rimvydas Zailskas (išdėstymas). **Kalbą taiso:** Danutė Augienė, Kazė Bradūnienė ir Pranas Razminas. **Administratorius:** Juozas Polikaitis, 7235 S. Sacramento Ave., Chicago, IL. 60629, USA. Telef.: (312) 434-2243. Spaudos darbus atlieka Draugo spaustuvė Chicagoje. Leidžia Ateitininkų Federacija. Prenumerata metams JAV ir Kanadoje — 7 dol., garbės prenumerata — 15 dol., susipažinimui — 5 dol.; visur kitur — 5 dol.

ATEITIS — a magazine published monthly, except July and August, by the Lithuanian Roman Catholic Federation Ateitis, Inc. Business address: 7235 South Sacramento Ave., Chicago, IL. 60629. **Yearly subscription in the US and Canada $7. Single copy $1.00 Second class postage paid at Chicago, Illinois.**

PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO ŽODIS LIETUVOS JAUNIMUI

Mielas Lietuvos jaunime,
Mes, Pasaulio Lietuvių Jaunimo Trečiojo Kongreso atstovai, suvažiavę Brazilijoje, Sao Paulo didmiesčio kaimynystėje, atstovaudami lietuvių jaunimui Argentinoje, Australijoje, Brazilijoje, Jungtinėse Amerikos Valstybėse, Kanadoje, Kolumbijoje, Švedijoje, Urugvajuje, Venecueloje ir Vakarų Vokietijoje, susirinkę spręsti pasaulio lietuvių jaunimo reikalus, sveikiname Jus, Lietuvos jaunime.

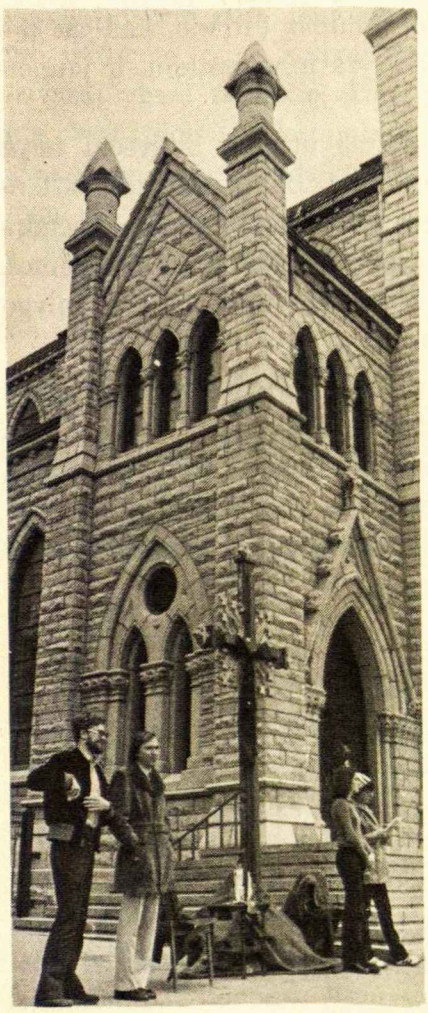

Į šį Jaunimo Trečiąjį Kongresą, taip kaip į du pirmuosius, suvažiavome todėl, kad laikome save lietuvių tautos vaikais. Per mūsų kongresines keliones — pirmiausia Argentinoje, paskum Urugvajuje ir galop Brazilijoje, Jūs, Lietuvos jaunime, nuolat buvote mūsų mintyse ir širdyse.

Jūsų pasiryžimas išlaikyti lietuvių tautinį charakterį, nepaisant svetimųjų pastangų Jus paversti vienos ideologijos ir vienos pasaulėžiūros žmonėmis, teikia mums dvasinės stiprybės. Tai mus įpareigoja ne tik nepamiršti mūsų tėvų krašto Lietuvos, bet ir visomis išgalėmis dirbti dėl jos šviesesnės ateities. Ta ateitimi mes tvirtai tikime. Tai ateičiai mes iš naujo šiame Kongrese ryžtamės dirbti.

Iš šalies neįtaigotuose, laisvai ir demokratškai paruoštuose nutarimuose, taip skamba mūsų nusistatymas: "Jaunimo Kongresas pabrėžia, kad pasaulio lietuvių jaunimo pagrindinis uždavinys yra remti Lietuvos gyventojų ir išeivijos lietuvių pastangas atstatyti nepriklausomą Lietuvos valstybę. Tam tikslui pasiekti, Jaunimo Kongresas pasisako už kovą prieš rusiškąjį imperializmą Pabaltijyje ir primestą komunistinę santvarką Lietuvoje. Jaunimo Kongresas teigia, kad šio tikslo siekti galima įvairiais taikingais būdais, kurie priklauso nuo gyvenamo krašto sąlygų".

Drauge su Jumis mes pergyvename nesiskaitymą su Lietuvos gyventojų pilietinėmis teisėmis, Lietuvos tikinčiųjų persekiojimą, skriaudas Lietuvos jaunimui, mokslininkams, menininkams ir kitiems, kurie nori laisvai reikštis. Mes žinome kas Jums gręsia už pasipriešinimą kitų užmačioms — suėmimai, tardymai, teismai, kalėjimas, katorgos. Jaučiame pareigą tai skelbti plačiajam pasauliui, valstybių vyriausybėms, Jungtinėse Tautose ir kituose tarptautiniuose forumuose. Jums daromos skriaudos bus įrašytos istorijos puslapiuose, kaip pasikėsinimai prieš žmogaus prigimtį, o Jūsų kova už teisę kiekvienam žmogui laisvai savo likimą apspręsti bus istorijoje įamžinta, kaip herojiškas pasipriešinimas svetimųjų užmačioms.

Tėvų žemė Lietuva, mūsų širdy visada — skelbia Pasaulio Lietuvių Jaunimo Trečiojo Kongreso šūkis. Mes, Kongreso atstovai, pasaulio lietuvių jaunimo vardu tiesiame savo ranką Jums, nes šventai tikime Lietuvos ir lietuvių tautos ateitimi.

***Pasaulio Lietuvių Jaunimo Trečiasis Kongresas, Itaici, Brazilija,* 1976.I.6**

LIETUVOS
NACIONALINĖ
MARTYNO
BIBLIOTEKA

antai...

Šis "Ateities" numeris skiriamas Pasaulio Lietuvių Jaunimo Trečiajam Kongresui paminėti. "Ateities" anketos trečioji dalis bus atspausdinta sekančiame žurnalo numeryje.

JAUNIMO KONGRESAS

Pasaulio Lietuvių Jaunimo Trečiasis Kongresas ima vis labiau tolti į praeitį. Jaunimo atstovai jau sugrįžę į savuosius kraštus prie savo kasdienių darbų, studijų... na, ir tolimesnės veiklos. Lietuviškoji spauda apsipylė kongreso išspūdžių aprašymais. Pakartotinai minima prieškongresinė stovykla kaip susigyvenimo mokykla, joje įvykusios Kūčios, kaip bendros nuotaikos kulminacija, o studijų dienos, kaip svarbiausia ir našiausia kongreso dalis.

Tebėra klausiančių, ar šį kongresą "apsimokėjo" daryti, ar tos išlaidos nebuvo per didelės, ar ką kitaip buvo galima padaryti? Į tokius klausimus atsakyti yra ir lengva, ir sunku. Yra lengva nurodyti, kad niekas kitas taip nebūtų išjudinęs lietuviškojo jaunimo visame pasaulyje, kaip pasiruošimas šiam kongresui; kad niekas kitas taip nesukeltų entuziazmo lietuviškai veiklai, kaip dalyvavimas pačiame kongrese; kad niekas kitas taip gerai neparuoštų tolimesnei veiklai, kaip tas užsidegimas ir padaryti praktiški nutarimai.

Atrodo, kad atsakymas pereina dar į kitą plotmę. Beveik tiktų klausti, kiek pinigų "apsimokėtų" išleisti sudaryti sąlygas nutautėjusiam Kudirkai (didžiąja ar ir mažąja raide) sulietuvėti ar lietuvybėj išsilaikyti. Galutinai atsakymas glūdi jaunimo būsimuose darbuose, kurių iš šitokio kongreso su pagrindu tikimasi.

Šis "Ateities" numeris skiriamas III Jaunimo Kongreso darbams nušviesti, juos įvertinti ir ypač tolimesnių darbų iš jų tikėtis.

LIETUVIŲ KALBA

Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongrese skirtingų kraštų atstovus rišo bendra kilmė ir vienintelė visus jungianti lietuvių kalba. Kiek kas jos mokėjo, tiek sugebėjo dalintis mintimis su kitais, iš skirtingų kraštų atvykusiais. Visa tai iškėlė lietuvių kalbos reikalingumą — būtinybę.

Tos kalbos reikšmę gyvai ir vaizdžiai nusakė kongreso studijų savaitėje K. Jūra savo paskaitoj (žr. šio "Ateities" nr. 126 psl.).

PIETŲ AMERIKOJ

Iš tų kraštų, kur vyko Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas, tik Brazilijoj yra ateitininkų. Argentinoj — sakoma — ateitininkai iki šiol nebuvo įsteigti, kad "neskaldytų jaunimo" (tarsi skaldytų katalikybė, o ne nekatalikiška netolerancija), o Urugvajuje — per maža lietuviškai kalbančio jaunimo (atrodo, kad tai tiesa). Tik Brazilijoj yra ir vyresniųjų, ir jaunesniųjų ateitininkų.

Kongrese jaunimo atstovų ir svečių tarpe buvo daug ateitininkų. Buvo dedamos pastangos sušaukti ateitininkiškojo jaunimo bendrą susirinkimą. Tačiau dėl prikrautos programos, nuotolių ir įvairių kitų nepalankių sąlygų toks susirinkimas nebuvo sušauktas.

Sao Paulo mieste buvo sukviesti vietiniai ir svečiai ateitininkai (žr. šio "Ateities" nr. 145 psl.). Jie pajuto bendrą ryšį ir reikalą toliau tą ryšį palaikyti. Gaila, kad tame susitikime nedalyvavo ateitininkiškasis jaunimas iš daugelio kitų kraštų.

EUCHARISTIJA

Tarptautiniai eucharistijos kongresai ruošiami kaip manifestacija katalikų pamaldumo eucharistiniam Kristui. Šįmet toks eucharistinis kongresas įvyks Philadelphijoje rugpiūčio 1-8 d. Šūkiu "Žmonijos alkis" bus siekiame iškelti žmonijos dvasinį ir materialinį alkį: pirmąjį numalšina Kristus, dalindamasis savimi su žmonėmis; antrąjį — mes, žmonės, dalindamiesi turimu duonos kąsniu ir kitais medžiaginiais ištekliais su badaujančiais.

Jau dabar organizuojamos lietuvių išeivių pastangos to kongreso metu iškelti persekiojamos mūsų tautos laisvės alkį. Kiek tik lietuvių išeivių galės į tą kongresą nuvykti, vis

vien jų skaičius bus labai ribotas. Tačiau visi galime ir privalome visomis išgalėmis įgyvendinti kongreso tikslus: 1. pažadintu tikėjimu priimti eucharistinį Kristų, 2. didesniu dosnumu-aukomis pagelbėti badaujantiems pasaulyje ir 3. finansais, veikla ir, jei galima, pačiu dalyvavimu talkininkauti išeivių organizuotoms pastangoms šiame kongrese iškelti mūsų persekiojamos tautos laisvės alkį.

KNYGA

Juozo Kralikausko romanas "Martynas Mažvydas Vilniuje" atžymėtas "Draugo" premija. Tuo tapo įvertintas autoriaus sugebėjimas parašyti romaną apie mūsų tautos praeities žibintą.

Premijuota knyga iškelia sava kalba spausdinto žodžio reikšmę tautai. Tą pačią knygos reikšmę, bet, deja, ir jos per menką vertinimą išeivijoj iškėlė pats laureatas premijos įteikimo iškilmėse. Savo kalboje jis pateikė liūdną pavyzdį vieno tautiečio, kuris knygos vertinimą Vokietijoje ("Nesuprantu, kaip aš galėč gyvent be knygų ir laikraščių") iškeitė į patogų gyvenimą "Auksiniuose Vakaruose" ("Tai kad to laiko, žinot...").

Lietuviška knyga telieka mūsų dvasinio peno šaltinis.

MOKYKLOS

Aštrus klausimas kyla lietuviams tėvams JAVėse, ar leisti vaikus į valstybinę, ar į katalikišką mokyklą. Pirmuoju atveju nereikės mokėti, bet nebus gero krikščioniško auklėjimo ir drausmės; antruoju atveju teks nemažai mokėti už tai, kad vaikas gautų krikščionišką pasaulėžiūrą ir drausmę.

Naujosios studijos rezultatai, paskelbti kunigo-sociologo Andrew Greeley ir kt. knygoje "Catholic schools in a declining Church", tvirtina, kad katalikų mokyklos tebėra "vienas iš nedaugelio stiprių katalikybės stulpų".

Tėvams, kuriems rūpi vaikų krikščioniška pasaulėžiūra ir auklėjimas, ir toliau leis savo vaikus į katalikiškas mokyklas.

.... IR PASAULIEČIAI

Didėjant išlaidoms, kai kurios katalikų mokyklos uždaromos arba joms gresia pavojus būti uždarytoms. Kun. Andrew Greeley siūlo, kad mokyklos turėtų tapti pasauliečių-tėvų reikalas, tiek jas administruojant, tiek finansus telkiant, tiek išsikovojant teisę, kad jos būtų valdžios remiamos ir išlaikomos.

MOKSLININKAI

Populiariai propaguojama nuomone, mokslininkai yra objektyvūs, nuolankūs, racionalūs ir atviri faktams. Deja, nauji tyrimai atrado, kad jie tokie nėra: ne tik asmeniniame gyvenime, bet ir mokslo srity tų savybių atžvilgiu jie nesiskyrė nuo kitų, ar net pasirodė mažiau objektyvūs ir nuolankūs (žr. "Psychology Today", 1976 m. balandžio nr. 60 psl.).

Šie atradimai dar labiau atbukina jau ir taip atšipusį argumentą, kad "objektyvusis" mokslas prieštarauja "subjektyviajai" religijai.

Kęstutis Trimakas

L. Mikulionis, dr. P. Kisielius ir kun. dr. A. Juška sveikina įžodį davusį moksleivį E. Šulaitį Cicero moksleivių kuopos šventėje.

JAUNIMO KONGRESAS

Jaunimo atstovai PLJ III Kongrese studijų dienose Itaici, Brazilijoj.

7

... PABRĖŽIA, kad pasaulio lietuvių jaunimo pagrindinis uždavinys yra remti Lietuvos gyventojų ir išeivijos lietuvių pastangas atstatyti nepriklausomą Lietuvos valstybę. To siekdamas, Jaunimo Kongresas pasisako už kovą prieš rusiškąjį imperializmą Pabaltijy ir primestą komunistinę santvarką Lietuvoje. Jaunimo Kongresas teigia, kad šio tikslo siekti galima įvairiais taikingais būdais, kurie priklauso nuo gyvenamo krašto sąlygų.

... ĮPAREIGOJA Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungą (PLJS) siekti Lietuvos bylą išlaikyti gyvą tarptautinių problemų sąraše. PLJS a. remia pastangas iškelti Pabaltijo valstybių bylą Jungtinėse Tautose ir b. stengiasi kreipti pasaulio viešąją nuomonę ir paskirų kraštų vyriausybių požiūrį Pabaltijo valstybių klausimu lietuviams naudinga kryptimi.

... SIEKDAMAS užtikrinti nuolatinius ryšius ir glaudų bendradarbiavimą tarp įvairių kraštų lietuvių jaunimo, steigia ryšininkų tinklą, kuris skatintų jaunų bendradarbių ir veiklos reikmenų pasidalinimą tarp kraštų.

... TEIGIA, jog lietuvių jaunimui trūksta žinių apie lietuvių išeivijos ir Lietuvos gyvenimą. Kongresas skatina išeivijos lietuvių jaunimą skirti daugiau dėmesio Lietuvai, susipažint su jos padėtimi ir užmegzti asmeniškus ryšius su jos žmonėmis, ypač jaunimu.

... KONSTATUOJA, kad PLJS apima viso pasaulio lietuvių jaunimą, įskaitant tuos, kurie nekalba lietuviškai. PLJS valdyba ir kraštų ar vietovių LJS valdybos skatinamos įjungti lietuviškai nekalbančius į Jaunimo Kongreso nutarimų vykdymą. Visi LJS vienetai skatinami palaikyti ryšius su visom lietuvių organizacijom ir remti jų pastangas įtraukti į savo veiklą lietuviškai nekalbančius, mišrias šeimas ir atitolusius nuo lietuvių gyvenimo.

... PAGEIDAUJA, kad LJS vienetai skatintų tautiniais šokiais, menu, muzika ir sportu vystyti asmeniškus ryšius tarp įvairių lietuvių jaunimo emigracijų.

... RAGINA lietuvių jaunimą remti ir lankyti savo tikėjimo lietuviškas parapijas ir prisidėti prie jų veiklos ir išlaikymo.

... RAGINA LJS padalinius reikštis tokiose veiklos srityse, kuriomis nesirūpina jau veikiančios organizacijos.

Pasaulio Lietuvių Jaunimo Trečiojo Kongreso nutarimų dalis.

JAM BUVO LEMTA NEŠTI SUNKŲ DVILYPĖS MISIJOS KROVINĮ

Trečiasis Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas

PETRAS V. KISIELIUS

Drėgna, triukšminga Itaici miestelio Jėzuitų salė staiga nutilo, 9-tos darbo komisijos vice-pirmininkui Jonui Juozevičiui pakilus nuo kėdės. Šnibždesys, juokai, nepasitenkinimai, komentarai, kylantys iš praėjusio siūlymo priėmimo, atstovų tarpe liko neužbaigti. Ne viena iš daugelio kėdžių girgždėjo ant plytinių grindų. Užviešpatavusi tyla apgaubė viską. Tik viena paklydusi, nektaro prisigėrusi bitė zvimbė prie salės baltų lubų. Visų akys bei dėmesys buvo įsmeigtas į 9-tos darbo komisijos ketvirtąjį siūlymą, būtent, kad sekantis Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas būtų Europoje 1979-tais metais. Tik Vokietijos Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirmininko Alfredo Lutzo blondinė galva pasitikinčiai linktelėjo VLJS atstovo Šilerio pusėn. "Kas balsuoja už šį siūlymą", — aidžiai paklausė suvažiavimo vyriausias pirmininkas Algis Čepas, Jonui Juozevičiui perskaičius 4-tąjį punktą. Staiga rankų miškas šovėsi į tvankų salės orą. Mandatų komisijai dar neperskaičius balsų, pergalė buvo aiški. "Vienbalsiai nubalsuota", — sušuko komisija. Salė paskendo 5 minučių plojime. Atstovams prieš akis atsistojo romantiški Reino upės vaizdai, kilnios vokiškosios praeities pilys ir VLJS pasiryžimas ir nusistatymas atlikti savo naują didelį uždavinį. Tuo būdu ir atgijo kongresų ciklas: iš seno besibaigiančio III PLJK-so gimė IV PLJK-so kūdikis. Netrukus vėl prasidės ir kongreso ruošos darbų ciklas: dažnės suvažiavimų šaukimas, dažni kongresiškų temų straipsniai užklos lietuvišką spaudą, bus įsteigti nauji vajai, ir visų akys pasitikinčiai kryps kiton Atlanto pusėn — Vokietijon.

Tačiau tuo metu kaip tik bus atsižvelgiama į praeitį. Ne vienas visuomenės darbuotojas pakraipys galvą ir paklaus: "O kaip buvo su III PLJK-su? Ar jis pasisekė?" Juk šio klausimo atsakymas nulems IV kongreso ruošos darbų gyvybingumą ir tuo būdu paties kongreso pasisekimą.

Jau dabar prieš akis turime dviejų kongresų rezultatus, kurie ne vienam atrodo buvę nepakankamai derlingi visuomenės labui. Tačiau iš III PLJK-so laukiama sprendžiamojo atsakymo. Juk šis kongresas turėjo būti nepaprastasis kongresas, kuris apeisiąs pirmų dviejų kongresų klaidas ir trūkumus. Trečiojo kongreso sėkmės ar nesėkmės lemtingai atsakys klausimą, ar kongresai iš viso reikalingi, nes jų ruoša aplamai pareikalauja daug pinigų ir jėgų iš visuomenės.

Taigi kaip mes žvelgsime į III PLJK-są už trejų metų? Kokios bus visuomenės bendros išvados apie kongresų naudą, atsižvelgus į III PLJK-so pasekmes? Į tai atsakyti negalime, nes dar per anksti teigti, kad kongresas pasisekė. Juk III kongreso sėkmė pasirodys tik už poros metų, nes tik tada pradės aiškėti, ar III kongresas atliko, ar dar tebeatlieka jam skirtus bendrus visuomeniško pobūdžio uždavinius. O III JK-so uždaviniai nebuvo lengvi. Jam buvo lemta nešti sunkų dvilypės misijos krovinį ant pečių, būtent: pirma, atgaivinti PLJ sąjungą ir aplamai pasaulio jaunimą, padarant jį lietuviškesniu, subruzdinti kiekvieno kongrese dalyvaujančio krašto jaunimą ir puoselėti lietuvybę savo dalyviuose ir atstovuose; antra, III JK-so speciali misija — grąžinti benutolstantį P. Amerikos jaunimą prie lietuviško kamieno ir išjudinti bei mobilizuoti plačią lietuvišką visuomenę, tuo pačiu užmezgant glaudesnius ryšius tarp trijų P. Amerikos kraštų ir kito lietuviško pasaulio. Ar III JK-as pajėgė tai padaryti, ar dar, tiksliau pasakius, pajėgs padaryti ateityje, dabar galime tik spėlioti. Stebėję jo ruošos darbus, kurie pasiekė savo kulminaciją pačiame kongrese, ir jame dalyvavę, galime, tarsi seismografai, pagauti kongreso bangas ir spėti, kaip, kur, kokia jėga ir su kokia pasekme jos trenks į visuomenės pamatus. Ar bangų pasekmės tačiau bus konstruktyvios, dar kartą galime tik spėlioti. Lyg mokslininkai, kurie graibo ir tyri-

nėja akmenis ar žemės bangas, bandydami atspėti, kur vyks sekantis žemės drebėjimas, mes irgi galime rasti geriausią pagrindą ateities spėjimams, vertindami kongreso misijų atlikimą pačioje JK-so manifestacijoje.

Dalyvavus pačioje kongreso manifestacijoje ir gyvenus jojo dvasia, sunku yra jį išdėstyti tvarkingame apybraižos rašinyje. Dalyvis gali pristatyti tik savo palaidus įspūdžius su šiokia tokia rišančia tvarka. Gal tas kaip tik ir parodo kongreso apimtį. III JK-as buvo tokio plataus masto socialinis reiškinys, jog sunku viską sujungti į aiškų planą.

STOVYKLA

Argentinoje Brolių Maristų rekolekcijų namai, Villa Marista, priglaudė III PLJK-o stovyklą ir jos 380 dalyvių gruodžio 20-26 dienomis. Nors eilinis stovyklautojas buvo apstulbęs dalyvių gausumu, programa vyko sklandžiai ir nuotaikingai. Kasdieniniai pratybiniai būreliai ne tik padėjo sumaišyti iš įvairių kraštų suvažiavusį jaunimą į vieną homogenišką mišinį, bet taip pat suteikė savo dalyviams naujų praktiškų lituanistinių žinių, ar tai būtų lietuvių kalbos, liaudies meno, rankdarbių, lietuviškų dainų, žurnalistikos ir kitų sričių žinojimo praplėtimą. Pratybiniai būreliai tuo būdu sudarė integralią stovyklos dalį. Kasdieną buvo ir bendra rytinė tema visai stovyklai, ar tai būtų buvęs simpoziumas ,ar paskaita, kurie vienokiu ar kitokiu būdu praplatino stovyklautojų lietuvišką akiratį. Po jų susirinkę diskusijų būreliai davė progą įvairių kraštų jaunimui apsikeisti mintimis ir paprotauti lietuviškoje dvasioje. JAV dalyviams atskridus pavėluotai, neteko išklausyti visų paskaitų. Australijos jaunimas gerai pasirodė pranešimų ciklu, pristatydamas temą "Lietuvos jaunimas". Įspūdžių, informacijos ar nuomonių forma buvo pristatytos dabartinės Lietuvos jaunimo organizacijos, švietimas, religingumas, jaunimo nuotaikos. Išvada: Lietuvos jaunimas esąs patriotiškas, antirusiškas ir kad su juo reikia bendrauti. Nagrinėjant religijos suvaržymą, Australijos atstovė sutiko, kad jaunimas Lietuvoje mažiau lanko bažnyčias, negu suaugę, tačiau iš to negalime spręsti, ar jaunimas yra tikintis, ar ne, ypač jų sąlygomis.

"Kaip mes žvelgsime į Tretįjį Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą po trejų metų? Kokios bus visuomenės bendros išvados apie kongresų naudą, atsižvelgus į trečiojo kongreso pasekmes?"

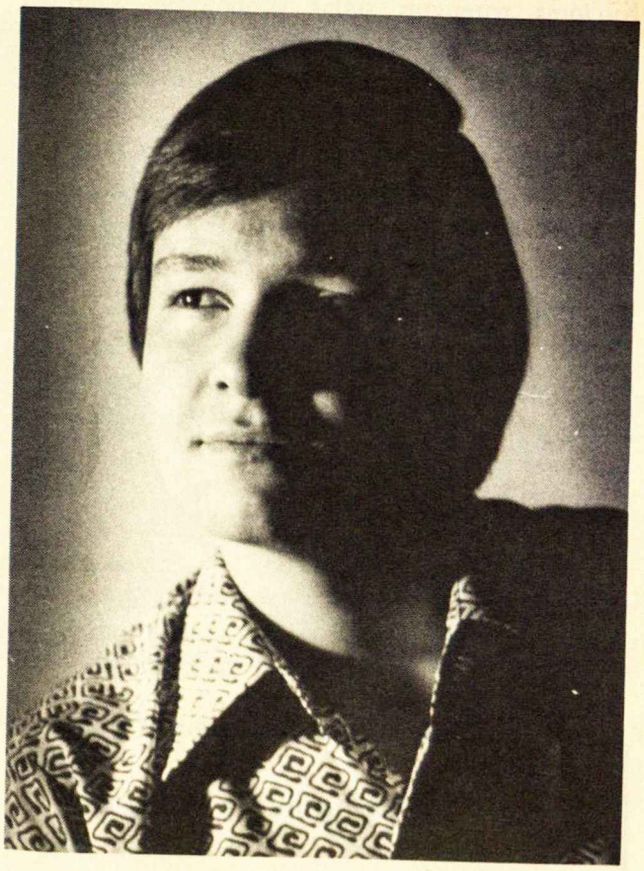

Petras V. Kisielius

Vytauto Vebeliūno "Lito" bendrovės prezidento paskaita "Ekonominiai ryšiai jaunimo veikloj" buvo viena rytinė tema, kuri nesusilaukė labai daug teigiamų atsiliepimų stovyklautojų tarpe. Nors Vebeliūnas propagavo nuomonę, jog turime sujungti savo resursus bendron ekonominėn organizacijon, kad galėtume patogiau gyventi, daugumas stovyklautojų diskusijų būreliuose pareiškė, kad paskaitoje trūko minčių ir sugestijų, kaip panaudoti tą ekonominę jėgą lietuvybės labui. Visai kitaip stovyklautojai reagavo į Bradūnaitės paskaitą "Lietuviški Kalėdų Papročiai" Kūčių rytą. Stovykla su karščiausiu įnirtimu ir susidomėjimu klausėsi folkloristės nuostabaus ir vaizdaus pasakojimo apie mūsų protėvių senas, žilas tradicijas.

Tačiau pati lietuviškiausia stovyklos dalis buvo vakarinės programos — jos davė progą visiems 380 dalyviams susijungti į vieną lietuviška dvasia spindintį būrį. Daugelis buvo nustebinti stovyklos laužo lietuviškumu. Ten pats jaunimas spontaniškai pajėgė sukurti lietuviškus vaidinimėlius, o lietuviškai dainai nebuvo galo. Tačiau, jei lauže vyravo lietuviška dvasia, stovyklos Kūčių vakaras buvo tos dvasios realizacija. Beveik visi stovyklautojai pareiškė, jog tai buvo įspūdingiausia kongreso dalis. Anot vienos JAV atstovės: "Tik Dainavoje esu pajutusi panašią brolišką nuotaiką". Broliškumo jausmas tekėjo iš visų dalyvių tą vakarą: nebuvo svarbu, ar kaimynas pažįstamas, ar ne, visi nuoširdžiai sveikino viens kitą. Mažas

Kūčioms parengtas stalas simbolizavo Lietuvos jaunimą, kuriam, negalinčiam dalyvauti šiame kongrese, tik mintimis tiesėme brolišką ranką. Po įspūdingų Bernelių Mišių vakaras baigėsi Kalėdų Senelio pasirodymu. Stovyklautojai tarpusavyje pasikeitė dovanomis, kas ir vėl davę progą arčiau vieni kitus pažinti.

STUDIJŲ DIENOS

Jei stovykla buvo skirta jaunimui susidraugauti, priprasti vieniems prie kitų lietuviškoje atmosferoje, tai Studijų Dienos buvo suprojektuotos ir suplanuotos rimčiausiam darbui, kas atsispindėjo rengėjų ir vadovybės tvarkos reikalavimuose. Tokioje griežtoje tvarkoje jokiuose kursuose ir jokioje stovykloje joks studentas dar nebuvo buvęs. Ne tik nebuvo toleruojama joks lašelis alkoholinių gėrimų, nei jokia svetima kalba, bet

"... kitų kraštų jaunimas pasąmonėje išskyrė jaunimą iš JAV, arba kaip laisvojo pasaulio lietuvybės žibinto nešėją, arba kaip egoistišką jėgą, norinčią dominuoti visą laisvojo pasaulio lietuvišką gyvenimą".

nebuvo leidžiama išeiti iš paties pastato be vadovybės leidimo. Laimė, kad Villa Kotska, vienuolynas ir rekolekcijų namai, kuriuose vyko Studijų Dienos, turėjo tokias puikias patalpas ir gražų uždarą kiemą, ir kad griežtas, bet sumanus komendantas kun. Šulcas suprato, kad nei vienas atstovas negalėsiąs ištverti būti užrakintas tokiam sunkiam darbui penkiom dienom. Tokiu būdu kun. Šulcas išvesdavo pakaitom atstovus trumpom iškylom į gražią Brazilijos gamtą laisvalaikio metu. Vien šitas tvarkos suprojektavimas ir jo prisilaikymas paties jaunimo, rodė jo ypatingą pasiryžimą ir norą, jog šis kongresas būtų neeiliniu, bet "nuostabiuoju, trečiuoju". Susirūpinimas tvarka Studijų Dienose tačiau nebuvo be pagrindo, nes teoretiškai Studijų Dienos buvo kongreso pati svarbiausioji dalis — iš jos išplaukė III K-o nutarimai, PLJS gairės sekantiems trejiems metams. Tiesiogiai formuluoti siūlymus nutarimams buvo suruoštos 9-ios darbo komisijos su iš anksto išdirbtais planais. Jos buvo: informacijos skleidimas jaunimo tarpe, jaunimo bendradarbiavimas, jaunimo politinė veikla, lituanistinis auklėjimas išeivijoje, Jaunimo Sąjungos ryšiai su lietuviškai nemokančiu jaunimu, Jaunimo Sąjungos ryšiai su organizuotais vienetais, PLJS centrinės institucijos ir PLJS IV-is kongresas. Taigi darbo komisijos analizavo aktualiausias, daugiausia rūpesčio keliančias, problemas jaunimo tarpe. Norint susilaukti didesnio derliaus ir vaisingumo iš Studijų Dienų pasėlių, rengėjų nuomone, darbo komisijoms reikėjo lyg trąšų, kurios suteiktų daugiau minčių šioms komisijoms. Tam tikslui buvo suplanuota ir kita Studijų Dienų fazė, diskusiniai būreliai ir paskaitos, nors praktiškai ryšiai tarp paskaitų, diskusijų būrelių ir darbo komisijų buvo menki ir jų pateikta informacija nebuvo visada vartotina siūlymus, nutarimus beformuluojant. Paskaitos, pranešimai bei diskusijų būreliai suteikė bendresnį akiratį Studijų Dienų dalyviams ir puikiai pajėgė suplakti iš visur suvažiavusius atstovus į vieningą vienetą. Kadangi diskusijų būreliai ne tik kasdieną, bet kas pusdienį keitėsi (jų buvo 66), jie davė veik kiekvienam dalyviui progą susipažinti vieni su kitais ir su visais pasidalyti mintimis bei idėjoms. P. Amerikos atstovams diskusijų būreliai turėjo ypač svarbią vietą ir vertę, nes būreliai davė progą kai kuriems, silpniau lietuviškai kalbantiems, lengviau reikštis ir pateikti savo įnašą Studijų Dienoms. Iš diskusijų būrelių atstovai kaip tik daugiausia gavo informacijų apie kitų kraštų lietuvius.

Studijų Dienų atsargus suplanavimas ir iš to išplaukiantis pasisekimas atsispindi III PLJK-o nutarimuose. Kad ir pralenkdami II JK-ą, šie kongreso nutarimai nešoko per aukštai, nebandė pasiekti nepasiekiamų idealų. Jei II JK-o nutarimai naiviai tikėjosi stebuklų iš pačios PLJS ir jos valdybos bei Ryšių Centro, šio kongreso nutarimai parodo apmąstymą, praktišką bandymą realybės sferoje apčiuopti ir kuo galima daugiau suviršinti pasaulio lietuviško jaunimo aštriausias problemas. Tai atsispindi darbo komisijų užduotose temose iš kurių išplaukė III JK-o nutarimai. Be to, nutarimai gal ir pirmą kartą rodo bandymą apčiuopti visų kraštų lietuviško jaunimo rūpesčius. Tuo būdu galime teigti, jog šis kongresas iš tikrųjų buvęs Pasauliniu Jaunimo Kongresu. Pirma, tai reiškėsi jo ruošos darbe, jį rengė ne Š. Amerikos lietuviai. Antra, pasaulinė šio kongreso ypatybė reiškėsi pačiame kongrese, jame vis iškylantis rūpestis, kad kiekvieno krašto jaunimas nebūtų nuskriaustas kongreso metu ir kiekvienam kraštui būtų užtikrinta proga jame gyvai dalyvauti ir pateikti savo įnašą. Trečia, pasaulinio III JK-o ypatybė atsispindi jo nutarimuose. Sudarytas globalinis planas, jog Ryšių Centras pasiliksiąs Chicagoje, JAV, PLJS valdyba būsianti Kanadoje, o IV JK-o komitetas būsiąs Vokietijoje.

PLJ Kongreso metu padedamos gėlės prie Sao Paulo miesto įkūrėjo paminklo.

KRAŠTŲ JAUNIMAS

Skirtumai tarp įvairių kraštų jaunimo nebuvo nepastebimi. Pirmiausia galime atsižvelgti į jų bendrą interesų skirtumą lietuviškų klausimų atžvilgiu. Kaip rodikliu galime naudotis procentiniu atstovų prisirašymu prie Studijų Dienų 9-ių darbo komisijų, kurios nagrinėjo įvairias aktualias bendras problemas, šiandien besireiškiančias mūsų plačioje lietuviškoje visuomenėje. Jaunimas iš JAV ir Kanados parodė plačiausius interesus, turėdamos nemažą atstovų skaičių kiekvienoje komisijoje. Atstovai iš Vokietijos rodė didžiausią interesą jaunimo politine veikla. Gi lietuviškų jaunimo organizacijų, kaip skautų ar ateitininkų, Vokietijoje silpnumas atsispindėjo jos atstovų intereso stoka 7-tai darbo komisijai, būtent, ryšiai su organizuotais jaunimo vienetais. Nė vienas Vokietijos atstovas nebuvo prisirašęs prie šios grupės. P. Amerikos jaunimo jausmas, jog jie esą atskirti nuo laisvojo pasaulio lietuviško kamieno, ir jų noras užmegzti glaudesnius ryšius su Š. Amerikos jaunimu atsispindėjo jų gausiu dalyvavimu 2-oje darbo komisijoje — jaunimo bendradarbiavimas. P. Amerikos lietuviams aktuali problema su lietuviškai nemokančiu jaunimu, tačiau norinčiu išlikti lietuviais. Jautėsi didelis reikalas steigti lituanistinį švetimą P. Amerkoje. Jie gausiai dalyvavo su lietuviškai nemokančiu kalbėti jaunimu komisijoje, taip pat ir 4-oje komisijoje — "Lietuviškasis švietimas išeivijoje". Tačiau Urugvajaus, Brazilijos ir Argentinos jaunimo silpnas dalyvavimas tų kraštų negausioje spaudoje, jų negalėjimas dalyvauti politinėje veikloje savo valdomuose militariškai kraštuose ir silpna lietuviškų organizacijų, kaip skautų ir ateitininkų, padėtis atsispindėjo intereso stoka informacijos skleidimo, politinės veiklos ir JS ryšių su organizuotais jaunimo vienetais komisijose.

Tačiau atskirų kraštų jaunimas skyrėsi vieni nuo kitų ne vien interesų atžvilgiu. Stovyklą aplankantis svečias galėjo lengvai susidaryti įspūdį, jog P. Amerikos dalyviai nelabai maišėsi su kitais. Jų sudaryta grupė atrodė, lyg nesuskaldoma dienos programos dalis. To priežastis nebuvo dėl kokio užsispyrimo ar šovinizmo P. amerikiečių tarpe. Jie aplamai buvo maloniausi ir atviriausi kongreso dalyviai, tačiau jiems trukdė jų lietuvių kalbos stoka. Jausdamiesi tautiškai atsilikę nuo kitų, jie kartais ir nedrįso pramušti savo baimės kevalo ir susidraugauti su kitų kraštų jaunimu. Australijos atstovų grupė buvo išskirtinė, nes joje buvo net ir keletas vedusių. Jei ir kiti kraštai turėjo vieną vedusių porą savo atstovų tarpe, tai buvo tik atsitiktinumas, o australiečių tarpe net 25 proc. buvo vedusieji. Tai sudaro įspūdį, kad Australijos jaunimas po vedybų mažiau pasitraukia iš lietuviško gyvenimo, negu Š. Amerikoje, arba į lietuvišką pasaulį vėl greičiau

"Australijos atstovai beveik visai nežinojo, kas ta Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika... JAV atstovai mažai težinojo apie stiprią Venecuelos Lietuvių Jaunimo Sąjungos veiklą...".

sugrįžta. Š. Amerikoje neretas atsitikimas, kad vedusi pora visiškai dingsta iš lietuviškos visuomenės. Ne veltui dar vis tebeklausiama Amerikoje, kur dingusi mūsų "pasimetusioji" generacija.

Australijos jaunimas skyrėsi dar nuo Š. Amerikos savo mokslų siekimu. Nors dauguma Australijos atstovų buvo aukštųjų mokslų besiekiantys ar jau profesionalai, jie nustebo išgirdę, jog 90 proc. viso Š. Amerikos jaunimo veržiasi į aukštuosius mokslus. Keletas Australijos atstovų pareiškė, kad gal tik 50 proc. jų jaunimo tęsia mokslą universitete. Aplamai Australijos jaunimas mažiau vertino Amerikoje išplitusių mokslų vertę kasdieniniame ir lietuviškame gyvenime, pareikšdami nuomonę, kad autobuso vairuotojas galėtų būti tokio pat gerumo LB pirmininku, kaip koks profesionalas, ir didžiavosi, kad Australijos lietuvių tarpe nėra jokios ekonominių klasių gradacijos. Brazilijos jaunimas paliko įspūdį, jog jie, kaip ir Š. Amerikoje, siekią aukštųjų mokslų. Ne vienas jų skundėsi, kad turėsią mokytis ir dirbti tuo pačiu metu.

Įdomu buvo, kaip kitų kraštų jaunimas žiūrėjo į Š. Ameriką. Kongresai, suvažiavimai ir tarpusavis bendravimas tarp KLJS ir JAV LJS yra parodęs, jog JAV ir Kanados jaunimas esąs labai panašus. Juk panašios arba tos pačios jaunimo organizacijos abiejuose kraštuose, tų organizacijų bendravimas Amerikos ir Kanados lietuvių tarpe, panaši abiejų kraštų politinė sistema (demokratija), kuri sukelia panašius politinės veiklos siekimus abiejų kraštų jaunime, vienodos politinės imigracijos priežastys šių kraštų lietuvių tarpe ir panaši lietuviškos visuomenės padėtis ir problemos yra suartinusios šių kraštų lietuviškąjį jaunimą. Nors Kanados ir Amerikos jaunimas tuo būdu beveik visais atžvilgiais atspindėjo vieni kitus ir nors kitų kraštų jaunimas pastebėjo šiuos panašumus, kitų kraštų jaunimas pasąmonėje išskyrė JAV arba kaip laisvojo pasaulio lietuvybės Žibinto nešėją, arba kaip egoistišką jėgą, norinčią dominuoti visą laisvojo pasaulio lietuvišką gyvenimą. Pirmuoju vaizdu buvo tvirtai įsitikinęs P. Amerikos jaunimas, antruoju kai kurie Vokietijos ir Australijos atstovai. P. Amerikos jaunimas ir apskritai lietuviška visuomenė yra susižavėjusi lietuviškąja JAV. Jie žiūri į Ameriką panašiai, kaip mes žiūrim į Lietuvą. Mes kreipiamės į Lietuvą, kaip pasaulio lietuvybės šaltinį, iš kurio besiveržianti lietuvių dvasia apgaubia visą laisvąjį lietuvišką pasaulį, teikdama jam dvasinę stiprybę. Nors Lietuva yra pavergta, tenai lietuvių nesiliaujantys pasiryžimas išlaikyti savo lietuvišką salą rūsčioje sovietų jūroje yra mūsų idealas.

Tačiau trečios ir ketvirtos kartos P. Amerikos lietuviams šiuometinė Lietuva yra per tolimas šuolis. JAV imigrantų lietuvių visuomenė yra lengviau apčiuopiama ir suprantama lietuviškam jaunimui, gimusiam už Lietuvos ribų. JAV gausi spauda, tvirtai įsišaknijusi lituanistinių mokyklų sistema ir lietuviškos kultūros gyvybingumas yra P. Amerikos lietuviams idealas ir taikinys, kurio jie nuolatos siekia ir svajoja. Jiems atvykimas į Š. Ameriką prilygtų mūsų kelionei į Lietuvą. Jie su tokiu pat užsidegusiu noru laukia Š. Amerikos lietuvių patirties, kiek lietuviai Lietuvoje laukia vakarietiškos nuotaikos ir minčių iš Lietuvoje apsilankančiųjų. Gaila, bet buvo galima jausti, kad P. Amerikos lietuviai jaučia lyg kokį tautinio menkavertiškumo kompleksą, jog jų kraštai visai neprilygsta Š. Amerikai tautinio įnašo atžvilgiu. (Buvo ir kitoks atvejis, kai viename diskusijų būrelyje keli Vokietijos atstovai pavadino JAV lietuvius šovinistais, norinčius viską dominuoti.) Išorėje galėjo taip atrodyti, nes iš devynių darbo komisijų penkios turėjo pirmininkus iš JAV, tačiau didelis dėmesys buvo kreipiamas kitų kraštų reikalavimams. Pasitaikius kokiam susikirtimui programos pakeitime ar modifikacijoje, JAV nusilenkdavo kitų kraštų atstovų pageidavimams. Suvažiavimo prezidiumą sudarė geras mišinys visų kraštų lietuviško jaunimo, ir diskusijų būrelių pirmininkai atstovavo visiems lietuvių gyvenamiems kraštams. Stipresnių ginčų bei nesutarimų tarp atskirų kraštų nepasitaikė. Jei kada diskusijų metu ir pasitaikydavo, kad sveikas protavimas nusilenkdavo giliai užkastom emocijom, greitai viskas išsilygindavo, nepaliekant nei pykčio, nei randų. Jei kildavo koks nesupratimas, tai buvo informacijos, komunikacijos ir bendravimo stokos reiškinys. Pvz. Australijos atstovai beveik visai nežinojo, kas ta "LKB Kronika", kurios ištraukos pasirodo beveik kiekvienos dienos Draugo pirmame puslapyje ir apie kurią mes Š. Amerikoje vis kalbame ir ją gvildename. Kai kurie Australijos atstovai taip pat turėjo klaidingą vaizdą, jog JAV lietuvių visuomenė esanti giliai suskilusi pagal ekonomines klases. Jie pareiškė mažai žiną apie Amerikos lietuvių jaunimo veiklą, tuo pačiu dejuodami, kiek mažai mes tepažįstame juos. Iš tikrųjų eilinis Amerikos atstovas mažai težinojo apie Australijos jaunimo kančias, steigiant LJS Australijoje, ar jų dideles pastangas, telkiant lėšas kelionėm į P. Ameriką. P. Amerikos atstovai dėl ekonominių nepriteklių nemato kasdieną "Draugo", nors turėtų didelį norą jį gauti. Diskusijų būreliuose buvo svarstoma "Draugo" komplektų rinkimas ir jų persiuntimas į P. Ameriką. Reikia prisipažinti, kad JAV atstovai mažai težinojo apie stiprią Venecuelos LJS veiklą ir įnirtusiai klausėsi jų atstovo Aro Mažeikos pranešimo simpoziumo metu Studijų

Dienose. Nežinia kieno čia kaltė ar PLJS, ar PLB, tačiau komunikacijos stoka pasaulio jaunimo tarpe būtų žymiai mažesnė ar gal ir visai jos nebūtų, jei būtų stipresnis ryšys tarp kraštų lietuvių bendruomenių. Gal būtų per daug reikalauti ir tikėtis, kad PLB CV galėtų tvirtai surišti po pasaulį išsibarsčiusias lietuvių bendruomenes. Gal tai, realiai žiūrint, neįmanoma. Tačiau mes kaip tik čia ir matome kongresų reikšmę: jie vieni šiuo metu tegali atlikti lietuvių susivienijimo uždavinį. Kaip tik reikia tokių kongresų, kurie išblaško ir išaiškina tarp kraštų visuomenių atsiradusius nesutarimus. Per III PLJK-ą lietuviškas jaunimas galėjo sužinoti tiek daug apie save ir apie kitų kraštų lietuvių jaunimo padėtį ir problemas, dalyvaujant sudėtinguose kongreso ruošos darbuose. Čia dėmesį patraukia darbo auka prieškongresinėje P. Amerikoje Ses. Ignės Marijošiūtės, M. Saulaitytės, Daivos Vaitkevičiūtės, Rasos Šoliūnaitės, dalyvaujant paties kongreso darbuose, stovyklos užsiėmimų būreliuose, Studijų Dienų diskusijų būreliuose, darbo komisijų simpoziumuose, kurie davė progą iš įvairių kraštų suvažiavusiems lietuviams padiskutuoti, pabendrauti lietuviško broliškumo junginy. Nėra klausimo, kad tik kongreso dėka Š. Amerika galėjo suprasti P. Amerikos išskirtinę padėtį, jų problemas ir nesibaigiantį pasiryžimą išlaikyti lietuvišką dvasią. Šis supratimas gali kilti iš glaudaus bendradarbiavimo, susėdimo prie bendro stalo ir pasiryžimo visas problemas nugalėti.

LIETUVIŠKAS BROLIŠKUMAS

Kongresas nebūtų taip pavykęs, jei jis nebūtų pastatytas ant stiprių lietuviškos broliškos meilės pamatų. Tačiau netiesa būtų teigti, kad kiekvienas kongreso dalyvis buvo varomas lietuviškumo benzino ar transfiguruotas lietuviškos meilės įtakoje. Ne kiekvienas P. Amerikos kongreso dalyvis prisidėjo prie kongreso. Viena P. Amerikos atstovė pareiškė: "Ne visi mes dalyvaujame lietuviškoj veikloj iš kokio karšto tautinio jausmo. Daug iš mūsų ateina į tautinių šokių repeticijas, nes žinome, kad ten bus mūsų geri draugai". Ne vienas važiavo į P. Ameriką turistiniais tikslais ar kad tėvai, susirūpinę savo vaikų lietuviškumo stoka, juos išstūmė į kongresą, tikėdami kokios nors stebuklingo tautinio atsinaujinimo. Vis vien tokių tautinių atsivertimų kongreso metu buvo nemaža. Vienas geras pavyzdys įvyko po kongreso stovyklos laužo.

Programai pasibaigus, viena Argentinos 3-čios kartos lietuvaitė pribėgo prie Ses. Ignės ir susijaudinus ispaniškai tarė: "Sesele, dabar suprantu, kodėl reikia mokytis lietuviškai". Jei ir tokie asmeniniai tautiniai atbudimai nesupurtė kiekvieno lietuvybės stokojančio dalyvio, bent jie galėjo pažinti daugiau lietuvių draugų. Artimas susidraugavimas su kitais savo amžiaus lietuviais yra kaip tik svarbi fazė tolimesniam tautiniam susipratimui. Lietuvybės jausmas aplamai jungė Kongreso dalyvių skirtumus skersai ir išilgai.

Su kokiu lietuvišku meilės jausmu, su kokiu atvirumu ir džiaugsmu P. A. lietuviai sutiko savo parapijose kongresan atvažiavusius lietuvius, buvo galima matyti tik per miglotas ašarotas akis. Lietuvybės jausmas gyvai reiškėsi pačiuose atstovuose, kurie uoliai bandė vartoti tik lietuvių kalbą kongreso metu ir perlaužti paviršutiniškus kraštų skirtumus, susidraugaujant su kitų kraštų jaunimu. Sugrįžusios iš P. Amerikos pereitą vasarą kongreso talkininkės Rasa Šoliūnaitė ir Gabija Juozapavičiūtė bandė pasakoti mums, būsimiems atstovams, apie P. Amerikos lietuvių tautinės meilės išpažintį, kurią jos pačios patyrusios. "Jei jums teks tą jausmą pajust", aiškino Rasa Šoliūnaitė, "tai visas kongresas jums bus apsimokėjęs tuo momentu". Ne vienam mūsų teko tą jausmą pergyventi, beklausant pietų amerikiečių rūpesčių. Vienas Uragvajaus atstovas aiškino laužyta lietuvių kalba: "Mes norime, kad šis kongresas nebūtų vien malonumui, mes svarbiausia norime, kad jūs suprastumėte mus ir mūsų padėtį. Mums lietuvybė yra labai svarbi, ir mes norime jai dirbti. Mes matome kelią tai padaryti, mes matome tas atviras duris. Bet kiekvieną kartą, kai mes norime pro tas duris žengti, jos užsitrenkia. Nors norime dirbti lietuvybei, jaučiame, jog negalime, nes trūksta kalbos. Ir tas žlugdo mūsų viltis ir varo mus į depresiją. Mes norime, kad jūs tai suprastumėte, kad mes bandom, kiek galime, tačiau mūsų situacija žymiai sunkesnė už jūsų".

BAIGMINĖ PASTABA

Užverčiant paskutinį III PLJK vertinimo puslapį, drąsiai galima tvirtinti, kad šis kongresas savo pločiu, gyliu, suplanavimu, prieškongresiniu pasiruošimu ir kongreso pravedimu yra gerokai pralenkęs pirmuosius du kongresus. Tad jo ir rezultatų teks laukti brandesnių negu pirmųjų. Kongresas suartino net kelių kontinentų lietuvišką jaunimą, jie jame pabudino arba atgaivino, arba sustiprino lietuvišką sąmonę, angažuojančią tautiniam identitetui. Jis suteikė progą mūsų jaunimui pajusti ir pasididžiuoti lietuviškąja jėga, mūsų tautiniu genijum, paskatino ir įpareigojo organizaciniam darbui, kuris po šio kongreso bus daug lengvesnis jaunimo pečiams.

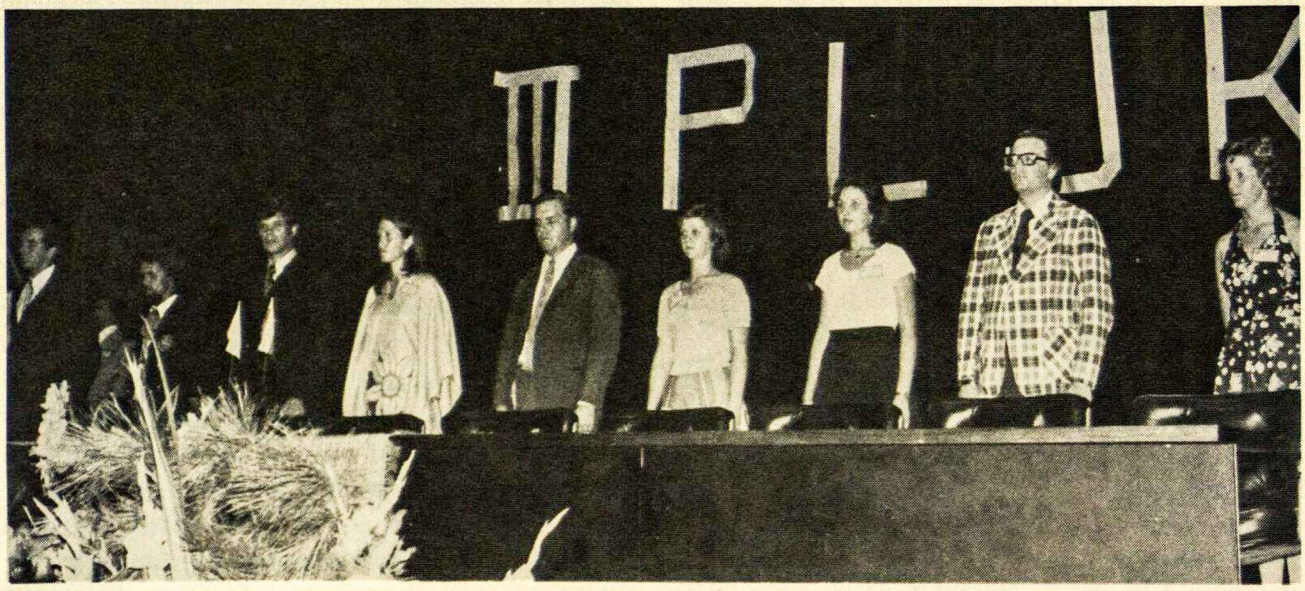

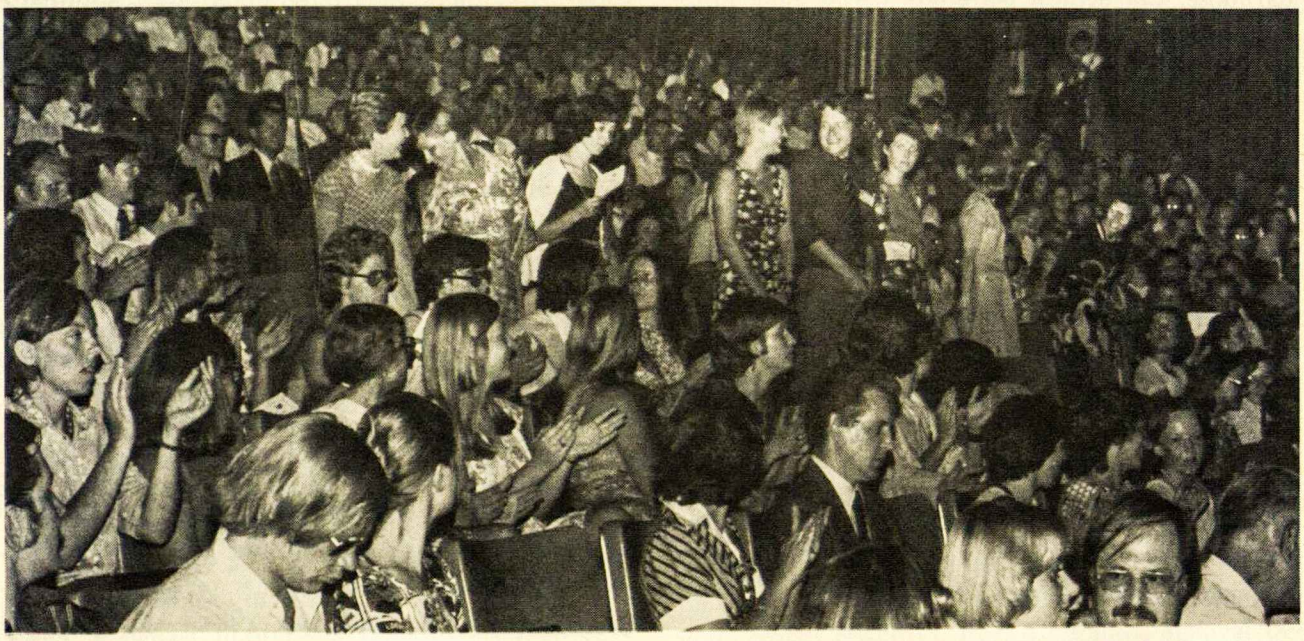

PLJ Kongreso vaizdai. Viršuj — garbės prezidiumas atidarymo iškilmėse Buenos Aires, Argentinoj. Vidury — žiūrovai kongreso uždaryme Sao Paule, Brazilijoje. Apačioje — publika Talentų vakare Montevideo mieste, Urugvajuj.

Viršuj — Baltijos ansamblis iš Kanados Londono; prieky chorvedė R. Vilienė.
Vidury — Žibutės dainininkės iš Buenos Aires.

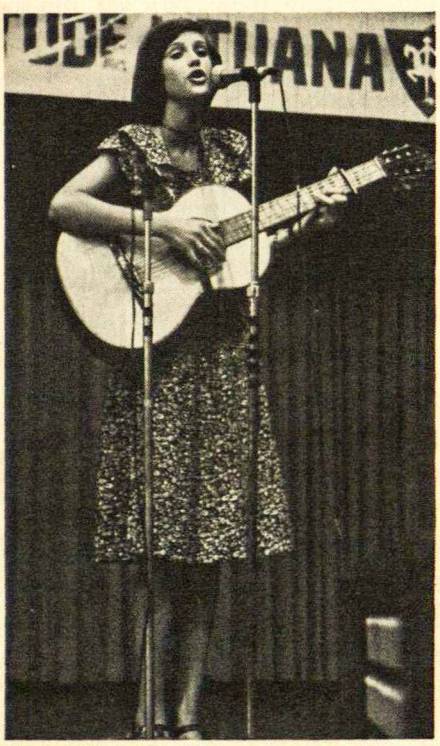

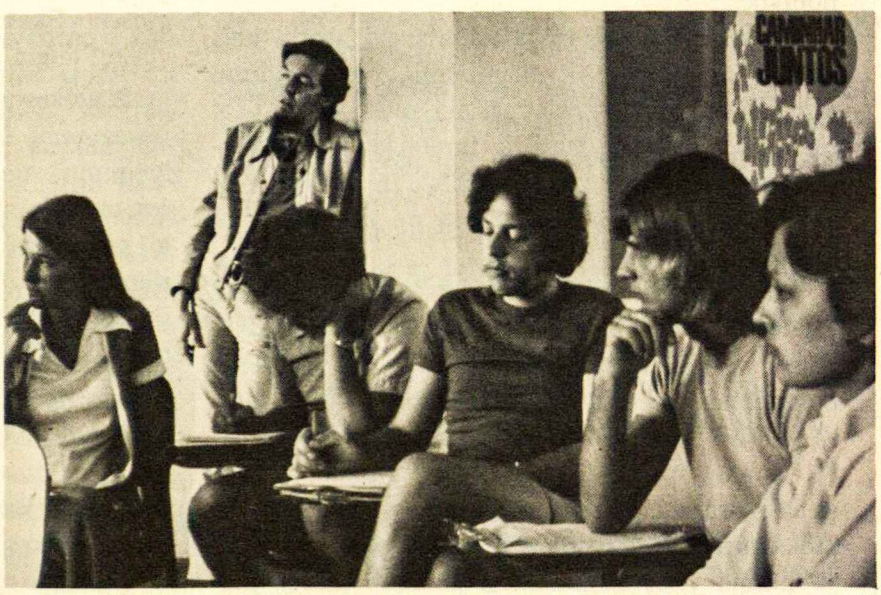

Kairėj — dainuoja A. Jocytė iš Buenos Aires.
Dešinėj — jaunimo studijų savaitės dalyviai diskusijose.

LIETUVIŲ KALBA IR JOS REIKŠMĖ PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMUI

KLEMENSAS JŪRA

Paskaita, skaityta III Pasaulio Lietuvių Jaunimo kongreso studijų dienose Itaici, prie Sao Paulo, Brazilijoje, sausio 3 d.

LIETUVIŲ KALBOS KILMĖ

Kiekvienas sveikos prigimties žmogus jaučia natūralų ryšį su savo kilmės tauta. Tačiau bendros kilmės žmonių tarpe tas ryšys būtų nepakankamai stiprus be vieno iš svarbiausių faktorių — tėvų kalbos. Skaudi lietuviškos išeivijos drama yra nutautėjimas, į kurį pirmas žingsnis — netekimas savo tėvų kalbos. Lietuvių kalbos praradimo anemija apima viso pasaulio lietuvišką išeiviją ir gresia mūsų tautinės bendruomenės išnykimu.

Brangūs jaunieji atstovai! Jūs dar galite sulaikyti lietuviškos bendruomenės tirpimą svetimųjų mariose, kad neišnyktume be žymės, lyg maži vandens lašeliai, bangų nuskalauti į nežinomybę.

Mūsų kalba, atėjusi iš tolimiausių amžių glūdumos, savo eufonija, skambumu, melodingumu yra išlikusi beveik tokia pat iki mūsų laikų. Tai įrodo didelę tautos kultūrą, turėtą jau prieš tūkstančius metų, kuri pajėgė sukurti ir išlaikyti kalbą, kurios grožiu ir skambumu ne tik mes vieni didžiuojamės.

Jeigu nieko nežinotume apie tautos praeitį, jos kalba parodo jos didybę ir garbingumą. Nežiūrint didžiausių lietuvių tautos vargų praeityje ir šiandien, aš visada giliai dėkoju Visatos Kūrėjui, kad man leido gimti lietuvu. Mes visi gerai suprantame, kad menkos kultūros tauta būtų nepajėgusi sukurti kalbos, kuria dideli pasaulio mokslininkai stebisi ir kurią brangina.

Beveik visos šiandieninės pasaulio kalbos jaunos savo amžiumi. Šviečiantis ir kultūrėjant tautoms, jos per šimtmečius buvo taisytos, tobulintos ir, nežiūrint to, nei savo grožiu, nei melodingumu, nei formų turtingumu nesusilygina su senobine, taigi ir šiandienine, lietuvių kalba.

Pagal prof. Ernst Fraenkelį, lietuvių kalba egzistavo tais senaisiais amžiais, kada dar tik kūrėsi ir formavosi jai gimininges indoeuropiečių kalbų grupės. Kalbotyrininkas prof. Nesselmannas, kalbine prasme, mus pradėjo vadinti Baltais tik prieš 150 metų. Į Baltų kalbų grupę įeina lietuviai, latviai, kuršiai ir prūsai. nuo neatmenamų laikų gyvenę prie Baltijos jūros. Šio amžiaus pradžioje profesoriai Jaunius ir Būga mus ėmė vadinti Aisčiais. Prūsų ir kuršių kalbos laikomos išnykusiomis, o mums gimininga latvių kalba — išaugusi iš vienos lietuviškos tarmės.

Prieš beveik du tūkstančius metų graikų keliautojas Ptolemėjas savo raštuose mini Galindus ir Sūduvius. Galindai gyvenę Rytų Prūsuose, gi Sūduviai —pietinėje Lietuvos dalyje.

Dažnai mus klaidina svetimieji, kad lietuvių kalba esanti gimininga slavų kalboms. Netiesa. Kalbų tyrinėtojai moksliškai įrodė lietuvių kalbos prosenoviškumą, kada slavų kalbos dar neegzistavusios, teigia prof. A. Meillet.

Neieškosiu mūsų kalbos gimininguma su senovės indų šventąja kalba — sanskritu, nei palyginimų su buvusia hetitų kalba, tai kalbotyros mokslininkų darbas. Mes turime aiškų, mokslo pripažintą lietuvių kalbos savitumą, nepriskiriamą jokiai kalbų grupei. Jeigu kitos kalbos išsivystė iš kurios prokalbės, tai lietuvių kalba teturėjo tiktai lietuvišką prokalbę.

Istorikas Ksaveras Bogusz, iš Karaliaučiaus universiteto gramatikų išmokęs lietuvių kalbą, mokslo draugijose yra skaitęs daug paskaitų, pabrėždamas, kad lietuvių kalba yra ne tik viena gražiausių žmonijos kalbų, bet ir daugelio jų motina — prokalbė. Jis sprendžia, kad ši kalba nuo pačių seniausių laikų yra buvusi rašto kalba, kitaip ji nebūtų tiek ištobulėjusi...

Sunkūs amžių klodai slepia tolimus laikus. Slepia turtingą, archaišką lietuvių tautos kultūrą. Gaila, kad nedaug pažįstame tolimos praeities miglynuose nugrimzdusią didingą mūsų tautos senovę. Tik menkas trupinėlis senovės paminklų išliko iki mūsų laikų. Daugelis lietuviškos kultūros ženklų dūlėja ir nyksta šimtuose piliakalnių Lietuvoje...

Bet kalba yra mums gyvas tautos kultūros paminklas.

Kalba neatjungiamai surišta su tautybe. Netekimas kalbos lygu išsižadėjimui savo tautybės. Žinome iš praeities, kad net ir Lietuvoje sulenkinti lietuviai jau save laikydavę lenkais...

Tai atsitinka ir šiandien visame pasaulyje iš barstytose lietuvių kolonijose. Netekę kalbos, netenka ir tautybės. Kartais išlieka pavardė, tai ir viskas. Vienas žinomas Brazilijos politikas vadinasi Audra. Paklaustas apie savo kilmę, jis atsakęs nieko nežinąs ir įsitikinęs, kad visada buvęs brazilas.

Tautybės (ne pilietybės) supratimas, visada surištas su kalba. Tą jau žinojęs ir vienas pirmųjų lietuvių rašytojų Mikalojus Daukša, kada beveik prieš 400 metų savo Postilėje gynęs lietuvių kalbą.

Kalba nėra abstraktus žodžių junginys sąvokoms reikšti. Joje atsispindi tautos prigimtis, siela, žmogaus būsena, nuotaika, sielvartai, džiaugsmas ir visas žmogiškas buvimas.

Svetimą kraštą žmogus savo kalboje vaizduoja analogiškai pagal savąjį, bet tėvynė kalboje atsispindi iki jokion kalbon neišverčiamų gyviausių detalių. Visi mokame svetimų kalbų, bet, būdami lietuviai, savo lietuvišku pajautimu nepajėgtume į svetimas kalbas išversti Lietuvos miškų ošimo, jos upių šnarėjimo, šienpiūvių dalgių lankoje žvangėjimo... Kokiais žodžiais svetimoje kalboje mes beišreikštume tokias gamtos apraiškas: šniokščia, šlama, šiurena, teškena, pleška, šliurpia, ošia, gaudžia, traška, siaudžia, šiuša, šiugžda, kuriuose pasireiškia ploniausi, tik lietuviui tesuprantami, tik lietuvio tepajaučiami kalbos niuansai. Aišku, išverstume tai vos vienu kitu lakonišku žodžiu, bet kalbos dvasios plonybių nepaliestume. Tas atsitinka visose kalbose, nes kalba yra nedalomai surišta su tautine sąmone, tautos dvasia. Todėl lietuvis, nemokąs lietuvių kalbos, niekada negali būti pilnas lietuvis. Mūsų kalboje aidi neišsenkantis kalbos garsų pasaulis. Besiklausydami kalbos, joje ne tik išgirstame savo tėvų aidą, bet lyg ją pamatome, jaučiame tik mūsų kalbai charakteringu būdu ji tampa gyva mūsų žodžiuose...

Jeigu rašto istorija labai šykšti lietuviams ir nesiekia toliau X-XI amžiaus, tai, naudodamiesi lyginamosios kalbotyros metodais, sužinome tolimiausią tautos kilmę ir jos praeitį.

Klemensas Jūra-Jūraitis, po Antrojo pasaulinio karo apsigyvenęs Sao Paulo, Brazilijoj, spaudoje besireiškiąs dar Lietuvoj nuo 1930 m., radagavęs "Mūsų Dienas" Sao Paulo lietuviams, yra parašęs keletą knygų — poezijos rinkinių ir prozos dalykų. Jo rastuose vyrauja patriotiniai bei humanistiniai motyvai. Čia spausdiname Pasaulio Lietuvių Jaunimo Trečiojo Kongreso studijų dienose skaitytą paskaitą.

"Kalba yra lyg tautos metrikai..." sako prof. K. Būga.

Jeigu leistų laikas, galėtume aptarti, kaip kalboje susikuria viso istorinio tautos kelio, jos tikėjimo, jos gyvenimo būdo, jos papročių paminklai ir kalba tampa, lyg gyva, nerašyta, tautos istorijos knyga.

Jau vien dėl šitų, trumpai suminėtų, ypatumų, sako A. Gražiūnas, žmogui negali būti visos kalbos lygios vertės ir lygiai brangios. Gimtoji kalba mus veda per mūsų senolių ilgąjį kelią iš tolimosios protėvynės į dabartines lietuviškas sodybas. Iš pirminės būties į kultūros aukštumas. Kalboje gyvena praėjusių kartų tautos mintis, kalboje plaka gyva lietuviška širdis.

Kas gerbia savo tėvus ir protėvius, kas dar nenori paniekinti pats save ir savo dvasios giliausią išraišką, neturi išsižadėti savo tėvų kalbos...

Iš istorijos žinome, kad senoji Lietuva XV-tame amžiuje pasiekė aukščiausią savo valstybinį apogėjų, tapo galingiausia Rytų Europos imperija. Tuo pačiu metu ji pradėjo irti, iki subyrėjimo. Prie to privedė lietuviškos šviesuomenės ir vadovaujančio luomo nutautėjimas: atsižadėjimas savo tėvų kalbos ir tautinių tradicijų...

Tai vyksta visais laikais. Ką mes šiandien žinome apie tik prieš keliasdešimt metų buvusią gausingą Prancūzijos lietuvių koloniją? Ji šiandien turėtų arti poros šimtų tūkstančių lietuviškos kilmės žmonių. Ar daug jų atstovų turime šiame kongrese? Ji tik per vieną kartą ištirpo prancūzų masėje...

Tai vyksta visame pasaulyje: svetimybių vandenys užlieja lietuviškas salas ir saleles, kurios metai po metų paskęsta be žymės.

Kalbos, o su ja kartu ir tautybės praradimas lietuvį nustumia į nežinomybę, ir jo dvasinio kultūrinio darbo apraiškos įsilieja į svetimas tautas. Tai labai ryšku visoje Pietų Amerikoje, kuri formuoja jaunas tautas be praeities, be tautinių tradicijų — sulipdytas iš viso pasaulio ateivių. Vienas įžymiausias Pietų Amerikos rašytojas Jorge Luis Borges, ne kartą buvęs kandidatu į Nobelio premijos laureatus, kultūrine prasme apie pietinę Ameriką taip išsireiškė:

"A America Latina nao existe. É uma ficcao. A America do Sul nao produziu nada, poderia apagar-se da historia exuase nao se notaria".

Tai reiškia, kad Pietinė Amerika galėtų pranykti nuo žemėlapio ir beveik nepastebėtume, nes kultūros ji dar nesukūrė nieko.... Tai kieti ir skaudžiai neteisingi įžymaus argentiniečio žodžiai, liečiantys ir jo tėvynę, bet tuo jis aštriai pabrėžia, kad tik kultūrinio gyvenimo apraiškos kuria žmonijos istoriją. Gi mums, lietuviams, tautinės istorijos kurti nereikia — tik ją sugebėti išlaikyti. Mūsų kalba jau yra gyvas tautos kultūros paminklas. Nenugriaukime jo savo širdyse, bet puoškime jį dar visu tuo, ką išmokstame, gyvendami tarpe kitų tautų, kurių piliečiais esame, kuriuos

Mūsų kalba, atėjusi iš tolimiausių amžių glūdumos,... išlikusi beveik tokia pat..."

"Kalba nėra vien... susižinojimo priemonė: tai neišsemiamas tautos istorijos šaltinis."

taip pat lygiai mylime ir branginame, kaip savo gimtąsias šalis. Buvimas ir išlikimas lietuviais, mylinčiais savo tėvų kalbą ir tautines tradicijas, nesumažins mūsų meilės gimtajam kraštui: dar daugiau — jiems įrodys, kad nesame siauri ir menki žmogeliai, bet tikrai kultūringi didingos tautinės praeities palikuonys ir tos praeities tradicijų išlaikytojai ir saugotojai.

AR VERTA MOKĖTI LIETUVIŠKAI?

Netikėkime tiems, kurie teigia, kad galime būti gerais lietuviais be tėvų kalbos mokėjimo. Įžymus filosofas Emanuelis Kantas tvirtino:

"Atimkite iš lietuvio jo kalbą, ir jis neteks visų brangiausių ir gražiausių savo tautinių savybių..."

Vienas vokiečių kultūros profesorius (jau šio pokario metu), kalbėdamas apie lietuvius, taip išsireiškė:

"Nuostabūs lietuvio dvasios ir kalbos savitumai daro jo gyvenimą visokiose sąlygose giliai prasmingą..."

Prof. Kazys Būga pastebi: "Tyrinėdami kalbą, pažįstame žmones, jų kultūrą, jų gyvenimo istoriją, nes kalba nėra vien savitarpio susižinojimo priemonė: tai neišsemiamas tautos istorijos šaltinis. Atimkite iš lietuvio jo kalbą — atimsite iš jo viską..."

Dr. Vincas Kudirka — Lietuvos himno autorius — rašė:

"Tėvų kalba — didžiausias žmogaus turtas, kurioje telpa giliausi jausmai, kuria pasireiškia pilnutinis žmogus. Tėvų kalba yra tas indas, iš kurio mes, lietuviai, turime semtis visą savo lietuvišką meilę, žmogiškų teisių supratimą ir pajėgas atsispirti prieš visus gyvenimo sunkumus..."

Spaudos persekiojimo laikais atrodė, kad slavizmo bangos galutinai užlies ir paskandins lietuvišką žodį. Tauta gal išliks. Žmonės. Bet gyvas lietuviškas žodis, išsaugotas per ilgųjų amžių klaikumas, pateks į išnykusių, mirusių kalbų prarają...

Įvyko priešingai. Iš nežinomybės atėję pasišventėlių knygnešių būriai laisvės ir gyvybės aukomis užtikrino gyvo lietuviško žodžio nemarumą. Už lietuvių kalbą, lietuvišką raštą lietuvis nebijojo prarasti gyvybę. Šiandien sunku suprasti, kad tūkstančiai ir tūkstančiai lietuvių savo gyvybę mažiau vertino, negu lietuvišką spausdintą žodį. Jie išeidavo ašaromis nulaistytais tremtinių keliais į baisųjį Sibirą už lietuvišką knygą, lietuvišką laikraštį. Brangiausia kaina jie įrašė istorijon lietuviško žodžio gyvybę.

Mes esame jų palikto testamento vykdytojai. Savo prigimtyje atsinešėme lietuvių kalbos, lietuviškos spaudos tęstinumą.

Praeitais metais minėjome šimto metų sukaktį nuo didžiojo žemaičių vyskupo Motiejaus Valančiaus mirties. Jis buvo vienas tų lietuviškos dvasios milžinų. Mokslus ėjęs svetimose mokyklose, profesoriaudamas dėstęs lotyniškai, o visą didžiai kilnios širdies meilę atidavęs lietuvių kalbai.

Dar noriu priminti svetimtautį, Hannoverio krašto vokietį, Jurgį Sauerweiną, kuris, išmokęs

lietuvių kalbą, ją taip pamilo, kad himnus jai sukūrė ir garbino per visą gyvenimą...

O dabar truputis mūsų tikrovės: Šiaurinės Amerikos lietuviai rašo, kad "lietuvių kalba išeivijoje tai paklydęs laivelis rūstaus okeano plotuose, palydimas saulės ir žvaigždžių, plakamas lietaus, jis sunkiai skrodžia sūrų vandenį... šaukiasi pagalbos ir ... skęsta, kadangi mes, lietuviai, neskubam jo gelbėti..."

Kitas dar pesimistiškiau atsiliepia:

"Lietuvių kalba svetimame klimate yra didelė vargšė. Apkarstyta skolintais skarmalais — iškraipytais svetimžodžiais... Tą labiausiai pastebime tarp lietuvių, kurie gyvena anglų kalbą vartojančiose šalyse..."

Ir tuo pačiu metu šviesios atminties kankinys, Vengrijos kardinolas Mindszenty, trumpai prieš savo mirtį, tik praeitais metais, Venezuelos lietuviams kalbėjo:

"Išlaikykite šeimose savo kalbą. Nes jeigu išlieka kalba, išsilaiko atitinkami jausmai. Gimsta draugiškumas tarp tų, kurie tą kalbą vartoja. Savos kalbos vartojimas išvysto bendrą galvoseną, sustiprina tautinius tarpusavio ryšius, išlaiko tautines tradicijas..."

Trumpai pastebėsiu, kad lietuvių kalbą mes paveldėjome iš senelių ir prosenelių, su giliausia meile jų širdyse išnešiotą, per nesuskaitomus amžius puoselėtą, išgražintą, įvairiausių žodžių niuansais praturtintą, tautos didvyrių lūpose iškilmingai aidėjusią, rūtomis pasipuošusių švelniausių vaidilučių prie šventosios ugnelės jautriai ir meiliai skambėjusią, tautos dainių kanklininkų poringėse ir padavimuose ilgais amžiais girdėtą, vergijos sutemų laikais išsaugotą ir vėl išneštą į laisvo gyvenimo šviesą...

LITUANISTIKA IR JAUNIMAS

Skaudu ir liūdna konstatuoti faktą, kad mūsų tėvų kalba skursta ir nyksta lietuviškoje išeivijoje. Turime jaunimo su menku lietuvišku žodynu, o daugelis nemoka nė žodžio. Dažnai girdime siūlymų laikraščius spausdinti vietine kalba, kad greičiau ir visi nutaustume.

Lituanistikos švyturiai — kalbininkai — vienas po kito išeina į amžinybę. Seneliai tėvai mus palieka, ir kasdien lengviau atsižadėti lietuviškumo, tautinės kilmės ir tėvų kalbos.

Ar verta prisiminti, kad Lietuvoje jau tris dešimtmečius idealistiškas jaunimas kovoja ir žūsta, persekiojamas už laisvą lietuvišką žodį, o plačiame pasaulyje tuštėja lituanistinės mokyklos, sunkiai alsuoja lietuviška spauda, tik mažas trupinėlis jaunimo su meile mokosi gražios tėvų kalbos.

Kai kur švystelia talentinga žurnalistinė plunksna, pasigėrėtinu talentu sušvinta jauni rašytojai, poetai, rašą lietuviškai. Jais mes didžiuojamės, bet... ar ilgai jie rašys lietuviškai, jeigu po nedaugelio metų nebeliks mokančių skaityti ir suprasti savo tėvų kalbą?

Pasvarstykim, brangūs jaunieji atstovai - svečiai: ar ne pats laikas jau šiam kongresui ryžtis sustiprinti lietuvių kalbos mokymąsi? Stovime prieš dilemą: ar išliksim lietuviais, ar išnyksim, kaip dūmas, išblaškomas vėjo... tariant poeto Maironio žodžiais.

> "Svetimybių vandenys užlieja lietuviškas salas ir saleles, kurios metai po metų paskęsta be žymės."
>
> "Lietuvoje ... idealistiškas jaunimas kovoja ir žūsta ... už laisvą lietuvišką žodį, o plačiame pasaulyje tuštėja lituanistinės mokyklos..."

Ryžkimės šio kongreso metu, kad, sugrįžę į kasdienybę, kiekvienas atstovas savo gyvenamoje apylinkėje imtųsi organizuoti lituanistikos studijų būrelius. Pradžioje negausingus; vėliau pritraukiant vis daugiau jaunimo. Žinau, pradžia bus sunki. Dauguma bus abejingi. Nenusiminkime. Su jaunatviška energija, idealizmu ir meile imkimės darbo. Laužkime kliūtis. Uždekim savo pavyzdžiu. Girdėjau, kad Amerikoje kai kur jau veikiama ta kryptimi, ir iniciatyva išplaukė iš paties jaunimo. Tai didelės pagarbos verti jaunimo žygiai. Įsijunkim į tą darbą visi. Jaunimo užsimojimai ir ryžtas visada veda į laimėjimą.

IDEALIZMAS IR JAUNIMAS

Nežiūrint to, kad šiais laikais gal naivu kalbėti apie idealizmą, žmogus be idealo — menkas žmogus. Idealizmas yra stebuklingas faktorius, kuris net kalnus kilnoja. Idealais žavisi tik jaunas žmogus. Kadaise Lietuvos himno autorius rašė:

Kol dar idealais, brol, besigėrėsi,
Siek prie idealo, tik doro ir aukšto...

Idealizmo ugnis uždega tik jauno žmogaus krūtinę. Net ir dabar — materializmo ir praktiškos naudos amžiuje — jaunimas, kaip ir visais laikais, kupinas idealistinės ugnies, kuri žadina kilniems darbams.

LIETUVOS NACIONALINĖ M[illegible]YDO BIBLIOTEKA

"Vienas Urugvajaus atstovas aiškino: Mes norime, kad jūs suprastumėte mus ir mūsų padėtį. Mums lietuvybė yra labai svarbi, ir mes norime jai dirbti... mes matome tas atviras duris. Bet kiekvieną kartą, kai mes norime pro tas duris žengti, jos užsitrenkia. Nors norime dirbti lietuvybei, jaučiame, jog negalime, nes trūksta kalbos. Ir tas žlugdo mūsų viltis ir varo mus į depresiją".

Aš šiandien nekalbėjau apie naudą, kurią galėtume turėti, gerai mokėdami lietuvių kalbą. Visi žinome, kad be lietuvių kalbos galim išsiversti. Taip. Be daugelio dalykų galim išsiversti, o jų neatsisakom. Kodėl turėtume atsisakyti šitos puošniausios brangenybės?

Ar todėl, kad sunku ją išmokti? Menkas žmogus bijo sunkumų. Idealistinis lietuvių išeivijos jaunimas jų nebijo. Jaunimas visada ryžtasi nugalėti sunkumus, sulaužyti kliūtis.

Siek tai, ko akys nepasiekia,
Laužk tai, ko protas nepajėgia...

sako poetas jaunimui, ir tai aiški tiesa. Ne vienas jūsų, čia dalyvaujančių, nugalėjote daugelį kliūčių ir sunkumų, kad atvyktumėt į šitą pasaulinį lietuvių jaunimo susibūrimą — kongresą. Be idealistinio užsidegimo, daugelis čia būtų nepatekęs...

Idealizmo visur reikia, bet gerai išmokti lietuvių kalbą nereikia nei kalnų perkelti, nei stebuklo šauktis. Tereikia gražaus noro, rimtų pastangų ir gerokai darbo. Kadaise, keliaudamas po pasaulio šalis, pažinau vieną lietuviškos kilmės poliglotą, mokantį net devynetą kalbų, bet nei žodžio lietuviškai. Mokėti tėvų kalbą jam atrodė nereikalinga. Nustebo, kada jį paklausiau: ar jo idealas tik turtas, pelnas, nauda? Ar jis niekada nebuvo jaunas? Niekada nejautė krūtinėje idealizmo ugnies? Jis užsimąstė ir sutiko, kad savo gyvenimu buvo nepatenkintas. Visada jautė, kad jam kažko trūko, bet ko — nė jis pats nežinojo.

Skaičiau spaudoje ir gilinausi į paties jaunimo pasisakymus:

"Raktas ar kliūtis lietuvių kalba?"

Nei raktas, nei kliūtis, o būtinybė. Nenoriu ir nemoku suprasti lietuvio kultūrininko, mokslininko, visuomenininko ar šiaip šviesaus žmogaus, paniekinusio savo tėvų kalbą.

Nebylys, jokios kalbos nemokąs žmogus, dažnai vertinamas tik kaip pusė žmogaus. Lietuvis be tėvų kalbos man yra menkesnis ir už nebylį. Neieškosim naudos, pelno, praktiškos vertės lietuvių kalboje, nes ji yra dalis mūsų buvimo. Dalis mūsų paskirties žemėje. Atmetu visus argumentus, teisinančius tėvų kalbos nemokėjimą. Ją vertinkim su trupinėliu idealizmo ir tada neteks klausti: ar verta išmokti lietuviškai ?Ar bus iš to naudos? Esame lietuviškos kilmės žmonės, tai mums ir mūsų vaikų vaikams būtina mokėti lietuvių kalbą.

Žinau, kad ne visi pajėgiam savyje išugdyti stiprią asmenybę. Labai lengva nuplaukti pasroviui. Tokius turime stengtis susigrąžinti į lietuvišką šeimą.

Mūsų tautos himnas mini didvyrius, kilusius iš tos žemės dulkių. Tautinius didvyrius, kurie buvo milžinai dvasia. Mūsų tautai jų niekada netrūko. Jų buvo visais amžiais — šimtus jų galėtume suminėti. Priminsiu tik du lietuvių emigrantų vaikus, gimusius ir išaugusius išeivijoje. Abu paaukojo savo žydinčią jaunystę, savo jaunas gyvybes už Jaunąją Lietuvą. Jie vieni iš pirmųjų nugalėjo rūstųjį Atlantą. Savo testamente pažymėjo, kad jų gyvybes kainavusį žygį skiria lietuviškam jaunimui. Didelių ir turtingų tautų sūnūs negalėjo atnešti didvyriškesnės aukos savo kilmės kraštui. Jiedu vieni iš pirmųjų XX-jo amžiaus Lietuvos didvyrių. Milijonai lietuvių juos apraudojo, išlydėdami į amžinojo poilsio mauzoliejų. Visos pasaulio tautos nusilenkė jų pagerbimui. Poetai jiems kūrė poemas. Muzikai jų garbei rašė kantatas. Dramaturgai inscenizavo jų žygį. Skulptoriai statė paminklus, o Lietuvos jaunimas juos pasirinko didvyriškumo idealu. Praeis kartų kartos, o šitie du išeivijos jaunuoliai bus gyvi lietuvių širdyse.

Niekada nesuabejokim Lietuvos prisikėlimu iš vergijos sutemų. Istorija liudija galingiausių imperijų griuvimą. Jūs dar sulauksite Lietuvos prisikėlimo ir tautos didvyrių panteone palenksite galvas ir prieš mūsų amžiaus tautos didvyrius: Stasį Girėną, Steponą Darių, Romą Kalantą ir tūkstančius dar šiandien nežinomų, pasiaukojusių už lietuvišką idealą.

Buvau jaunuolis, kaip ir jūsų dauguma, kada prieš 40 metų keliavau per tebetirpstančias pasaulio lietuvių kolonijas. Ir tada aš verkiau, kaip ir šiandien, dėl kiekvieno prarandamo lietuviuko ir lietuvaitės. Ir ne todėl, kad kitos tautos yra blogesnės, negu mes, ne. Mes privalom išlikti lietuviais todėl, kad Visatos Kūrėjas mums suteikė malonę įprasminti mūsų būtį — gimstant lietuviškose šeimose.

Nenoriu kartoti, kad lietuviškai mes susikalbam su viso pasaulio lietuviais, bet svarbiausia: kalboje pajuntame Lietuvą, savo tėvų ir protė-

Kun. Antano Saulaičio, S. J., kaip Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirmininko, paskutinis žodis III Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso uždaryme, Sao Paulo, sausio 6 d.

Jau šis yra ir mūsų viso jaunimo išeivijoje, ir mano trečias kongresas. Ir jeigu norėčiau pasakyti, ką daugiausia tie kongresai man padarė, kaip žmogui ir kaip lietuviui, yra tas, kad pats pasaulis pasidarė daug brangesnis. Kai skaitai laikraštį ir pamatai žodį "Australija", prisimeni visus tuos, kuriuos mes sutikom per tris kongresus iš tenai — ir taip su kiekvienu kraštu. Tas pasaulis mums tapo brangesnis ir tampa brangesnis; ir tuo labiau dar brangesnė Lietuva.

Jeigu baigčiau šį kongresą ir bandyčiau pasakyti, koks yra vaizdas arba įspūdis, kurio aš niekad neužmiršiu, ... tai yra mūsų Kūčios Argentinos stovykloje... Kaip mes dalinom tą paplotėlį į gabalėlius, taip mes po tų kongresų išsisklaidome po visą pasaulį ir kažkaip širdyje neramu, kol mes vėl susirenkam arba kongrese, arba per savo darbą, ar laiškus, ar per draugystę, ar per mintis, ar per maldą — bet kokiu būdu,... kad mūsų širdys tikrai liktų neramios, kol lietuviai visi bus vieningi, kol mūsų ir meninės jėgos, ir kultūrinės, ir sportinės —visos bus sujungtos į vieną šeimą... Tai yra Jaunimo Sąjungos užduotis... ir dėl to galime džiaugtis, kad Kanada apsiėmė sekančią valdybą sudaryti ir kad sekantis kongresas įvyks Europoje. Tai praplečia visų mūsų akiratį, kad ir tas pasaulis mums taptų brangesnis ir kad dar brangesnė mums būtų Lietuva.

---

vių kraštą. Jaučiame Lietuvą ne žodžių reikšmėje, bet kalbos dvasioje, jos giliausiuose niuansuose. Lietuviškuose žodžiuose mes staiga pajuntame melancholišką Lietuvos girių giesmę, jos upių šnarėjimą; jos gyvą, jaučiantį ir mums taip artimą brolį-lietuvį — tolimiausios praeities ir šiandienį. Lietuvių kalbos dvasios dvelkime mes jaučiame save, kaip pilną išsipildžiusį žmogų su mūsų prigimties, mūsų būties puslu.

Visos kitos mums žinomos kalbos tėra tik sausa susižinojimo priemonė, o tėvų kalboje mes patys esame įaugę, joje gyvename. Todėl lietuviška šeima, lietuviška širdis ir kalba — didžiausia Visatos Kūrėjo mums suteikta vertybė.

BIBLIOGRAFIJA

E. Fraenkel, "Die Baltischen Sprachen". 1950, Heidelberg.
A. Meillet, "Aidai", 5-1957.
J. Puzinas, "Aidai", 12-1948.
A. Gražiūnas, N. B., 7-1946.
J. Kontrimas, "Aidai", 6-1947.

MANO SAPNUOSE VAIKŠTAI, LIETUVA, IEŠKODAMA SAU VEIDO

Žalio aksomo veidą tau iškirpsiu iš
samanų
ir paguldysiu tave zenito saulėj,
kad viena valanda būtų pilna dienos.

Aš tau įdėsiu kaštano širdį,
branduolį ramių birželio naktų,
pažadą lėto rudens,
kada gelmė pasiekia debesis
nesitikėta apraiška.

Aš seksiu debesis tavo akyse:
dienų dienas rymosiu,
ir dar bus maža man tavęs.

Mano sapnuose vaikštai,
Lietuva,
ieškodama sau veido.

Čia yra keistas dalykas, kai žmogus atsiduri Pietų Amerikoj, ... kai yra kitokia gamta, kitokie žmonės ir kitokie pergyvenimai.

nebebus tavęs
ateinančiuose rytuose,
kuriuose sąmonę įjungia
laiko eiga

tu priklausai
baltam pajūriui,
paskutiniam saulės išryškėjimui
žmogaus akims

žiemoja naktys, dienos,
žiemoja vidurdieniai, vidurnakčiai
toli šiaurėj

kaip greitai lėktuvas nėša
per Andų kalnus
prošvaistes kitų pasaulių

kaip staiga anoj pusėj lieka
aksominiai slėniai

kaip staiga ametistas tamsėja
lėtesniame šviesos lūžime

kaip netikėtai
užspringsta žodžiai

Vieną rytą mes, keli draugai, sėdėjom prie Gedimino pilies Lietuvoj ir laukėm aušros.

Vėsus rausvas mūras. Žalios šakos,
tirpstanti migla, melsvi ryto trupiniai.

Laukėm saulės. Visada gyvenime
mes laukėm saulės, bet šį kartą
ne vieni.

Gal rytoj iš pilies iššengs jisai.
Gal rytoj iškeliaus jis su mumis.

Yra toks įspūdis prie Katedros, kad viskas yra labai balta ir kažkaip ta balta spalva dažnai man kyla Lietuvos prisiminimuose.

Prieš mane ir už manęs
ir po kojom
balta
nekaltumu mano krašto,
pirmutinės ir didžiosios mano meilės.

Nes pavasaris man čia,
katedros šviesios erdvės
patvariu žydėjimu išlikęs.

Ir Aušros Vartų Marija...

Ir aš pamačiau tamsiaodę Mariją —
Mariją ramiom, vos pravirom akim.

Tokia buvo mano tėvynė,
ilsėdamasi vakare.

Siauras praėjimas pro storą mūrą.
Kiekvienas žingsnis toks sunkus.

Matau tris vaizdus,
kas vakarą, užmerkusi akis:
Vilniaus stogų bangavimą,
siauroj gatvėj sieną be langų,
užrakintas pastato duris.

Jeigu dainuočiau tave, Vilniau,
tai būtų prieblandoj
už vandenyno,
kur mano metai be tavęs tušti.
Tai būtų vienumoj,
nes niekas neatstos tavęs
ir niekas nepalies manęs,
kaip tu.

Jeigu pajėgčiau išdainuoti
tavo senamiestį ir tavo širdį,
žinau: vis tiek
aš likčiau be tavęs.

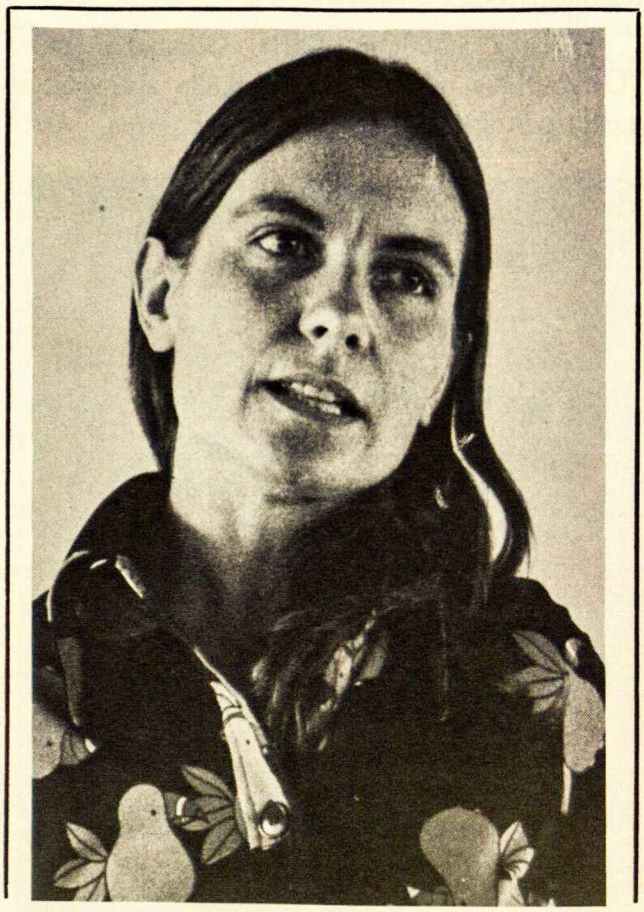

Marija Saulaitytė išleido keturias poezijos knygas: "Kai mes nutylam", "Viena saulė danguje", "And you" ir "Šeštoji diena". Pasaulio Lietuvių Jaunimo Trečiajame Kongrese ji labiausiai įtikinančiai atstovavo jaunosios kartos poeziją. Studijų dienose ji skaitė paskaitą "Egzilės lietuvių literatūra: Pietų Amerikos rašytojų įnašas", o talentų vakare savo skaityta poezija ji giliausiai ir plačiausiai išreiškė patriotinio lietuvių išeivių jaunimo pergyvenimus plačiame pasaulyje ir atsilankius okupuotoje Lietuvoje. Čia spausdiname jos skaitytus eilėraščius su jos pačios paaiškinančiomis pastabomis.

1975 METŲ LIETUVIŲ FONDO DAILĖS PREMIJA VIKTORUI PETRAVIČIUI

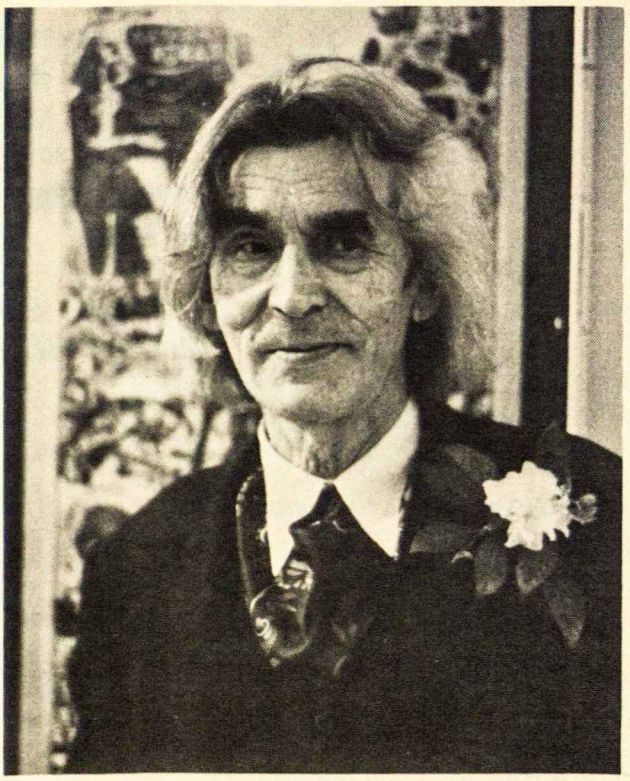

Šių metų vasario 13 dail. Viktorui Petravičiui buvo įteikta 1975 m. Lietuvių Fondo dailės premija (1000 dolerių). Minint jo 70 metų amžiaus sukaktį, vasario 13-28 Chicagos Čiurlionio galerijoje buvo surengta jo dailės darbų paroda.

Parodos kataloge Balys Chomskis rašė: "Originalaus talento vyras sukelia žiūrovui, o kartais ir kritikui nustebimą, pašaipą, nerimą. Nauji simboliai ir idėjos, naujas žvilgsnis į gyvenimą ir žmogų atrodo nesuprantami, priešingi šventai tradicijai. Tai erzina. Petravičiaus kintantis ir sudėtingas emocijos aktyvumas dažnai pykdo viešąją nuomonę, nes šio menininko kūryba nėra jos kultūrinis veidrodis, netarnauja jokiai ideologijai, netelpa į dailės srovių klasifikaciją, bet iš jos trykšta nerūpestingas atvirumas...

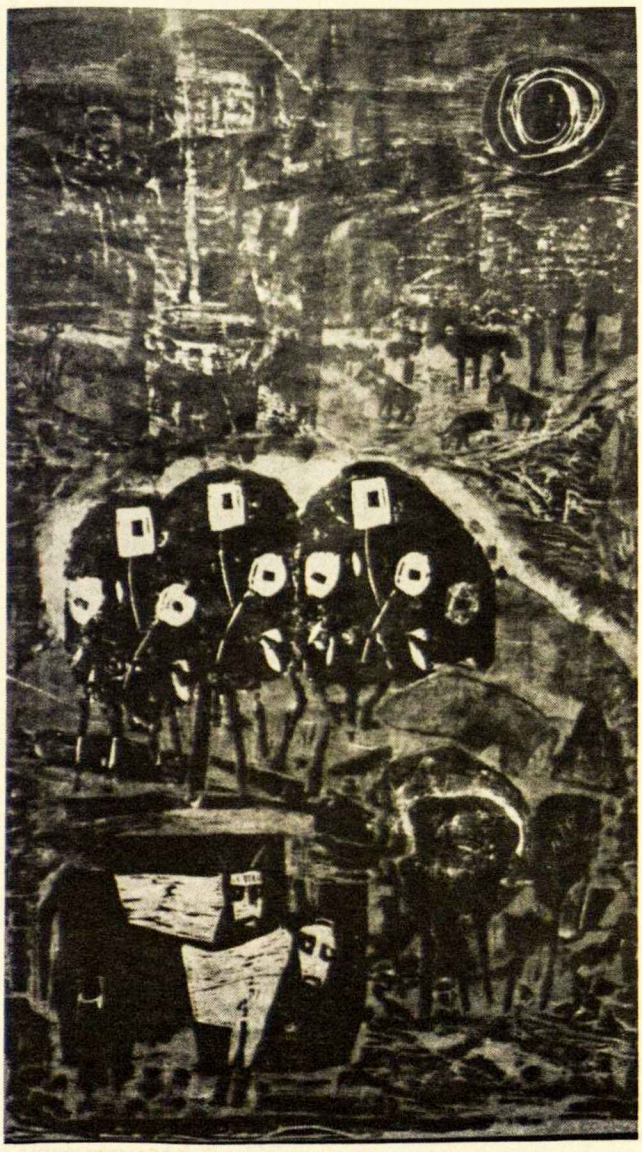

Petravičiaus žmogus būtų neužbaigtas, jei jame nesroventų religiniai jausmai. Šioje parodoje matysime 4 Nukryžiuotojo paveikslus... Petravičiaus Nukryžiuotasis niekada nėra vienas, bet apsuptas žmonių labai gilia simboline prasme. Kai kartą paklausiau, ar tikįs į Dievą, Petravičius atsakė: Aš nežinau, bet girdžiu Jo balsą — balsą, kuris nebaudžia tvanu, gaisrais ir pragaru; balsą, kuris žmogų pakelia, apšviečia. Lietuvių liaudis, ar kai buvo pagoniška, ar vėliau tapo krikščioniška, iš esmės nekuo nepasikeitė, nes ji visada girdėjo Jo balsą, kuris akivaizdžiai skamba liaudies dailėje, dainose ir pasakose".

Kone prieš 40 metų (1937) Tarptautinėje meno ir technikos parodoje Petravičiaus grafika iliustruota liaudies pasakų knyga buvo atžymėta aukščiausiu įvertinimu — grand prix. Jau nuo 1931 m. jis dalyvavo visose reprezentacinėse ir apžvalginėse lietuvių dailininkų parodose laisvoj Lietuvoj ir užsieny. Jo darbai buvo rodomi Prancūzijoje, Vokietijoje, Olandijoje, Italijoje, JAV ir Kanadoje.

laiškai

Mielas Dainavos kolega,

Jau seniai besimatėme. Ligi vėl susitiksime, praeis daug laiko. Tur būt, teks laukti iki sekančios vasaros stovyklos. Ar esi gavęs mano laiškus? Juos seniai išsiunčiau, dar prieš Kalėdas. Jokio atsakymo dar negavau.

Šiame laiške prašau tave, draugystės dėlei, parašyk! Turiu prisipažinti, kad aš dažnai nusimenu, kai, patikrinęs pašto dėžutę, joje nieko nerandu. Kažkodėl tai giliai mane paveikia. Todėl aš ir užsiprenumeravau "Draugą" ir "Laiškus Lietuviams". Dabar galiu bent pasidžiaugti kasdieniniu laikraščiu ir iš lietuvių — jokių laiškų.

Ta pažintis tebėra kūdikystėje, kuri, draugui iš akių pasitraukus, tuojau pat jį pamiršta. Pats kūdikis yra simpatiškas padaras. Mes žinome, kad jo protas neišsivystęs. Jį užkalbinus, niekas nelaukia atsakymo. Kūdikio valia silpna, ir dėl to jo dėmesys kas keletą sekundžių keičiasi. Tačiau tikimasi, kad tas kūdikis po kiek laiko paaugs, subręs ir kad jo valia pasidarys patvaresnė.

Kai dešimties metų draugystė dar vis vadovaujasi kūdikio elgesiu, laikas susirūpinti tos draugystės sveikata. Aš pradedu suabejoti lietuviškų draugysčių subrendimu.

Spėju, kad pasiteisinsi, jog neprisiruoši rašyti, nes galvoji, kad anksčiau ar vėliau atsitiktinai kokiame nors parengime susitiksi visus lietuviškus draugus. Esi teisingas; taip dažnai pasitaiko. Bet ar tai ne pasyvus nusiteikimas, panašus į minėtą kūdikį.

"Drauge" skaičiau apie tavo lietuvišką veiklą. Žinau, kad tu esi labai užimtas studijom, darbu. Tai nieko nepaprasto. Ar visame pasaulyje galima būtų rasti bent vieną lietuvį studentą, kuris nebūtų 110 proc. laiko užimtas? Tur būt, tokį būtų galima rasti tik socialistinėje santvarkoje, tarp kitų studentų, priverstinai išvežtų į kolūkį bulvių rinkti. Mes visi esame gerokai užimti; dėl to būtina nustatyti ir laikytis griežtų prioritetų. Ar tu taip atsidavęs lietuvybei, kad negali rasti laiko lietuviam?

Laišką parašyti tereikia tik penkiolikos minučių. Trūksta tik ryžto tom minutėm pasinaudoti. Romėnai teigė, kad, kai griūva ryžtas, tai daug blogiau, nei griūtų mūrai. Romėnai buvo pavyzdingos disciplinos tauta. Berods, lietuviai toli gražu ne romėnai disciplinos atžvilgiu, t. y. nebent norėtųsi mus lyginti su penktojo šimtmečio romėnais!

Kaip gaila, kad, skubėdami statyti savo būties išlaikymo mūrus, lietuviai bando pradėti statybą nuo viršaus. Mes pasiduodam pagundai pradėti su bokštais, kuriuos visi matys, kuriais visi grožėsis ir kurie talkininkų pritrauks. Susirūpinimas organizacija pasireiškia susirūpinimu organizacijos vadovybe. Dabar pastebima, kad lietuvių visuomenėje tebestovi daug tvirtų bokštų, tačiau juos jungiantys mūrai apleidžiami. Kai kurie net teigia, kad sukaupus tiek jėgų pačioj viršūnėje, tie patys tvirti bokštai savaime pradeda linkti nuo svorio.

Mūsų esminis dėmesys turėtų būti nukreiptas į individus, į paskirus organizacijos narius, į savo asmeninius draugus. Kiekvienas draugiškas laiškas yra tartum plyta, tvirtai įmūryta į lietuvybės tvirtovės pamatus. Net jei joks kitas žmogus jos nepamatytų, gera plyta ilgai išlaiko ateities sunkaus svorio naštą. Sunkiose valandose aš su džiaugsmu ir su nauja energija prisimenu draugų paskatinimo žodžius, atsiųstus laišku, net tuos gautus prieš keletą metų.

Klausi: "Kam rašyti?" Kodėl, manai, kiekvienoje stovykloje išspausdinti ir išdalyti visų stovyklautojų adresai??? Ateitininkų Federacijos vadas, sąjungų pirmininkai, dvasios vadai, visi apsidžiaugtų, gavę tavo laišką. Yra ištisas laiškų skyrius "Ateityje", visų studenčių labai mėgiamas. Be to, kada paskutinį kartą parašei laišką savo tėvam? Ar gali įsivaizduoti, kaip jie susijaudintų, gavę nuo tavęs laišką, kuriame neprašai pinigų?

Jei greit neparašysi, tai pašto ženklų kainos vėl pakils. Jei tu man greit neatsiųsi laiško, tai ir aš nustosiu tau rašęs. Aš rūpinsiuos tik lietuvybe. Rašysiu laiškus tik politikieriam, kaip daryti mus dažnai skatina "Draugas". Senatoriai į kiekvieną laišką atsako bent jau iš anksto paruoštu laišku.

Draugiškas laiškas iš esmės yra dovana. Nesvarbu, kokio dydžio, kito paruoštas ir suvyniotas, laiškas yra meilės dovana. Ne be reikalo Dievas parinko mums perteikti savo tiesas Apaštalų laiškais. Juose geriausiai atsispindi ankstyvųjų krikščionių paprastas dievobaimingas gyvenimas. Tie kuklūs krikščionys perėmė senųjų romėnų ryžtą ir gausiai rašė laiškus. Jie dažnai pasikeitė žinių dovaną.

Laiške ir mes galim išdėstyti giliausias mintis, kurias šiaip sunku žodžiu išreikšti. Laiškai stiprina šeimyninius ryšius. Laiške puoselėjama lietuvių kalba...

Seniau knygnešiai suvaidino svarbų vaidmenį lietuviškajame gyvenime. Šiandien laiškanešiai vykdo panašią misiją. Laiškanešys išlaiko išsisklaidžiusių lietuvių draugystes, duoda jom progų subręsti, jei jo darbu patys lietuviai pasinaudoja.

Už savaitės įvyks lietuviškas kaukių balius. Manau, kad aš eisiu apsirengęs paštininko uniforma. Neleisk man eiti tuščiom rankom! Parašyk tą ilgai atidėtą laišką.

Geriausi linkėjimai!

Linas Sidrys

MŪSŲ ŠEIMOJ—6

JONAS DIEVAŽYS

APIE "MANO PIRMĄJĄ KOMUNIJĄ"

Labai laukiam mielos viešnios. Žmona kambarius tvarko, aš lovas kloju ir skutuos. Vaikai padeda: Vytukas mėgina kilimą valyti, Marytė lėles guldo, o Julytė rankas plaunas. Ruoša didžiausia ir pakili nuotaika.

Marytei jau netrukus septyneri metukai, ir ji jau klausinėjo apie Šv. Komuniją. "Tėte, kada galėsiu ir aš eiti prie Dievo stalo?"

Prieš savaitę kun. Kęstutis paprašė, kad parašyčiau pagal ses. M. Blanche Twig I. Bublienės ir kun. K. Žemaičio vaikams ir jų tėvams paruoštą ir vos šįmet spaudoj pasirodžiusią knygą, pavadintą "Mano Pirmoji Komunija".

Nemoku sausos recenzijos rašyti, tai rašau įprastu būdu — gyvenimiškai.

Naudodamasis viešnios laukimo proga, pastebėjau Marytei, kad ir Šv. Komunijos priėmimas panašus. Pirma reikia pasiruošti, o paskui patiriamas džiaugsmas susitikimo. Taip ir buvo. Ponia atvažiavo su malonia šypsena, gėlių puokšte ir kiekvienam vaikui po pyragaitį. Tikra šventė.

Šią idėją — surišti gyvenimą su Šv. Komunija — pajutau "Mano Pirmoji Komunija" bevartydamas. Tai nuostabi knyga.

Kai fotelyje, patogiai įsitaisęs, ją žiūrinėjau, tai vyresnioji duktė, pro mano petį žiūrėdama, nuo knygos akių neatitraukė. "Tėte, ar čia knyga apie "Pirmąją Komuniją?" Mat, puikiai spalvotai iliustruota. "Aš nesakysiu" — atsakiau. Po kiek laiko, "Tėte, kas čia?" — "Aš nesakysiu".

Per vakarienę jau mamai spėjo pasigirti, kad tėtė skaitęs apie Pirmąją Komuniją, nors aš jai nė žodžio apie tai.

Nuostabi knyga. Jau du sykius perskaičiau, bet neužtenka. Joje daug visokiausių niuansų, subtilumų bei plonybių. Nelengva skaityti. Mums, lietuviams, neįprastas toks Šv. Rašto vartojimas. Reikia pačiam atidžiai sekti ir mokytis.

Knyga tai santrauka plano, kaip statyti Dievo Karalystę, pradedant čia pat, savo šeimoje. Nors toks projektas yra labai intriguojantis, bet tuo pačiu ir baimės kelia.

Ką aš savo dukrai galiu apie Dievo Karalystę papasakoti? Ir dar kaip ją praktiškai statyti? Man seniai tas klausimas rūpi. Ačiū Dievui, dabar pasirodė vadovėlis kaip tik tokiam, kaip aš.

Mano neramumas pasirodo su pagrindu, nes II Vatikano dekretas šiaip rašo apie auklėjimą: "Kadangi tėvai yra pašaukę vaikus gyventi, jie yra griežčiausiai įpareigoti juos ir auklėti. Todėl gimdytojus reikia laikyti pirmaisiais ir pagrindiniais auklėtojais. Tėvų auklėjimas yra toks

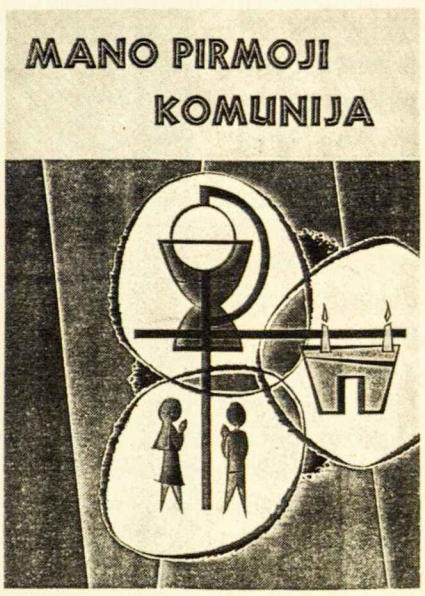

svarbus, kad, kur jo nėra, vargiai kas kitas gali jį atstoti... Todėl ypač krikščionių šeimoje, praturtintoje moterystės sakramento malone ir uždaviniu, nuo pat ankstyvo amžiaus privalu mokyti, kaip reikalauja per krikštą gautasis jų tikėjimas pažinti ir garbinti Dievą bei mylėti artimą". ("Krikščionis gyvenime", II tomas; 270 psl.).

Čia sunkios pareigos, įvykdomos tiktai meile ir tik jos dėka. Štai ir "Mano Pirmoji Komunija" dviguba prasme gerosios žinios. Geros žinios, kad Dievo Karalystę skelbia, ir geros žinios už tai, kad parodo tėvams kaip. Kai prisižiūri televizijos ar prisiskaitai laikraščių, tai ima atrodyti, lyg visas pasaulis eina velniop. Iš tikro kita vizija turi vyrauti. Gėris ir blogis, abu auga pasaulyje. Šie du augalai bus išskirti tiktai pasaulio pabaigoje. Taigi, pasiskaičius šį vadovėlį, tai lyg akis nuplauna, nuskaidrina. Viltis tampa atstatyta, kad viskas ne taip blogai: Dievo Karalystė auga čia pat, mano šeimoje, tik reikia ją įžvelgti ir keroti.

Daug vertybių "Mano Pirmojoj Komunijoj" galima rasti. Daug pagrindinių išganymo tiesų, kurias vertėtų ilgai mąstyti, kad tikrai pasisavinus.

Mes visi dalijamės gyvenimu. Jėzus yra su mumis. Jonas padeda žmonėms pasiruošti Jėzaus atėjimui. Geros žinios skelbiamos: Jėzus jau čia. Dievo Sūnus susitinka su žmonėmis, ir skelbiama meilės, taikos ir džiaugsmo karalystė. Jėzus įsteigia naują šeimą ir miršta už ją. Yra prikeliamas Tėvo ir lieka visuomet su mumis. Dievas susitinka su savo šeimos nariais ir juos išgelbėja. Kviečia savo žmones į šventąjį pokylį.

Bet įspūdingiausia tai, kad aiškiai parodo, jog stiprybė plaukia iš Dievo, Jo meilės. Jo meilės šeimoje. Kokia ta šeima bebūtų.

Jo šeima tai grupė Dievo vaikų. Ar tai darbe, ar tai mokykloj, ar bendruomenėj. Ir ta meilė yra aktyvus vienų su kitais dalinimasis gėrybėmis, kad tobuliau ir turtingiau gyventume. Ar tai būtų dalinimasis materialinių gėrybių, ar dvasinių, Šv. Komunija ir yra tai, kas puoselėja šį pasidalinimą.

Šis vadovėlis užčiuopia ir parodo mūsų Mistinio Kūno gyslas. Žinant jas, galima protin-

RIMAS POLIKAITIS

atžalos

LIETUVOS ATEITIS MŪSŲ RANKOSE

Rašinys, laimėjęs ALTos valdybos Vasario 16 proga Los Angeles šeštadieninės mokyklos mokiniams skirtą trečią premiją. Rimas yra Los Angeles moksleivių ateitininkų kuopos narys

"... Lietuvių kalba yra seniausia indo-europiečių kalba. Ji yra graži, sena kalba, ją reikia visada naudoti, kur begali..."

Aš esu girdėjęs tokius išsireiškimus daug kartų iš tėvų, mokytojų ir mokyklos vedėjo. Šitokie pasakymai buvo pradėję man nebepatikti, bet pagaliau aš pagalvojau, kad tie žmonės man nori padėti, kad aš nepamirščiau naudoti savo kalbą. Man yra kartais sunku išreikšti savo mintis lietuviškai, nes aš daug valandų per savaitę kalbu tik angliškai. Bet aš suprantu, kodėl mano tėvai vis spaudžia mane naudoti lietuvių kalbą. Aš jos nenoriu pamiršti, tai reikia kalbėti lietuviškai, kada tik galiu, su draugais, mokytojais ir tėvais.

Geriausia vieta, kur gali patobulinti ir naudoti savo kalbą, yra namuose. Tėvai, broliai, seserys ir seneliai visi kalba lietuviškai, tai geriausias dalykas būtų kalbėti su jais namuose tik lietuviškai. Jei negali išsireikšti lietuviškai, tai tėvai gal padėti išmokt žodžius ir išsireiškimus. Reikia bandyti, kiek įmanoma, nenaudoti angliškų žodžių. Šitaip galėsiu išmokti geriau kalbėti ir naudoti lietuvių kalbą.

Dar viena vieta, kur gali išmokti ir geriau naudoti lietuvių kalbą, yra šeštadieninė mokykla. Čia mes išmokstam geriau rašyti lietuviškai, lietuvių istoriją, literatūrą, tautinius šokius, dainas. Tu negali leisti šioms žinioms tik įeiti į vieną ausį ir išeiti pro kitą — tu turi įsisąmoninti šias žinias ir naudoti, ką š mokai.

Jei nori naudoti lietuvių kalbą gerai, tai būtų svarbu naudoti šią kalbą su draugais. Daugelis iš mūsų priklauso šokių grupei ir jaunimo organizacijoms, kaip skautams ir ateitininkams. Yra svarbu naudoti tik lietuvių kalbą, kai susieinam su draugais šiose vietose.

Lietuvių jaunimo organizacijos yra svarbios ne tik kalbos naudojimu, bet ir dėl kitų priežasčių.

Būdamas ateitininkas, aš noriu pakalbėti daugiau apie mūsų susirinkimus. Susirinkimuose mes sueiname kartu išgirsti žinių apie lietuvų tautos kultūrą, istoriją ir dabarties Lietuvos istorijos laikotarpį. Mes irgi svarstom ir diskutuojam svarbius klausimus ir problemas apie ateitininkų ideologiją ir dabartinę Lietuvos padėtį. Yra svarbu žinoti, kas dabar darosi Lietuvoje, nes mes niekad negalim pamiršti savo pavergto krašto. Mes visi kaip nors turime padėti ją išlaisvinti. Visi turim įdėti savo jėgas į šį darbą, ypač jaunimas, nes Lietuvos ateitis iš dalies yra ir mūsų rankose.

Yra daug būdų, kaip mes, jaunimas, galim padėti išlaisvinimo darbe. Mes turim dirbti kar-

---

giau ir sistemingiau skatinti Dievo Karalystės plėtoseną.

"Mano Pirmoji Komunija" yra minkštų viršelių, didelio formato knyga. Susideda iš keturių dalių: pasiruošimas Šv. Komunijai, atgailos sakramentui, pagrindinės maldos ir nurodymai tėvams. Pirmos trys dalys spausdintos dideliu šriftu, raidės mėlynos, raudonos ir juodos. Tėvų nurodymuose duodami ir Šv. Rašto pasiskaitymai. Iš viso 91 puslapis. Kaina 5 doleriai. Reikia paminėti, kad formatas, patrauklus išleidimas ir žinių gausumas visai atitinka 5 dolerių vertę. Susipratę tėvai mielai sumokės šią kainą.

Knyga verta plataus susidomėjimo ir įgyvendinimo. Nuoširdus ačiū visiems, kurie savo darbu bei sielos vertybių pasidalinimu įgalino šios knygos išleidimą.

Dabar, kaip šeimos tėvas, laukiu panašaus krikščioniško pasidalinimo su vaikais ir apie seksą. Gal kas, jausdamas reikalą, susigundys ir imsis tokį darbą išversti ar parašyti?

tu, jei norm ko nors pasekti. Rekia demonstruoti prieš rusų okupaciją, reikia rašyti prezidentui, senatui, kongresmanams apie šiandieninę Lietuvos padėtį. Reikia rašyti į angliška spaudą, kad išplatintų žinias apie Lietuvą ir jos nepaprastai sunkią padėtį. Reikia išlaikyti "Radio Free Europe". Reikia palaikyti ryšius su lietuviais Lietuvoje, laiškais, ekskursijomis į Lietuvą, stiprinti jų dvasią, kad mes, lietuviai, čia nesam užmiršę savo brolių lietuvių ir sesių tėvynėje.

Mes, jaunimas, daug stengėmės laisvinimo darbe. Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga yra pagrindinė organizacija, kuri įjungia visą lietuvišką jaunimą į Lietuvos išlaisvinimo darbą.

Šiais metais lietuvių jaunimas suruošė patys kongresą Pietų Amerikoje. Čia atstovai iš Jungtinių Amerikos Valstybių, Kanados, Pietų Amerikos, Vokietijos, Australijos ir kitų kraštų atvažiavo kartu dirbti, posėdžiauti ir, neužmirštant savų reikalų, svarbiausia diskutuoti apie šiandieninę Lietuvos padėtį. Atstovai rašė laiškus popiežiui savo krašto vadams, Mao-Tse-Tung, Brežnevui ir juos pasveikindami ir prašydami, kad jie iškeltų Baltijos kraštų dabartinę padėtį Jungtinėse Tautose.

Yra daug progų, kur mes jaunimas galim padėti išlaisvinimo reikale. Yra svarbu, kad mes kartu ir stipriai dirbtumėme. Lietuvos išlaisvinimo reikalas bus mūsų rankose ateity, taigi mes turim jau dabar budėti.

Jeigu mes norim, kad lietuvybė išsilaikytų ateinančioms generacijoms, mes turime išlaikyti lietuvių kalbą. Be tautos nėra kalbos, be kalbos nėra tautos!

Švęsdami savo gimtadienius, trys Los Angeles kuopos nariai — Linas Polikaitis (šio rašinio autorius), Angelė Mičiulytė ir Rita Bureikaitė — stengiasi užpūsti visas žvakutes ant torto.

ATEITININKŲ STOVYKLA BRAZILIJOJE

Stovyklautojai dalinasi įspūdžiais... Stovykla aprašoma šio "Ateities" numerio 146 psl.

Mūsų stovykla prasidėjo su lietum. Tačiau lietus praėjo ir oras visą savaitę buvo auksinis. Ūkis, kuriame stovyklavome, buvo gražus, namas didelis, tarp pušų, netoli upelis (rudas) ir mūsų draugas juodas šuo. Cipo yra už penkių kilometrų nuo stovyklos. Buvome ten nuvykę valgyti ledų ir du kartu sugrįžom pėsti.

Nilza Guzikauskaitė

Ši stovykla yra gera. Čia yra vienas rudas ežeras ir daug arklių, yra taip pat "ping pong" stalas ir laivelis. Mes visi esam patenkinti. Stovykla prasidėjo sausio 12 ir baigėsi sausio 19. Stovyklautojai užmušė gyvatę ir Andrius meluoja sakydamas, kad ji buvo nuodinga. Man patiko išvyka į Guaruja, bet skaudėjo nudegusią nugarą.

Rikardas Bendoraitis

TAURA ZARANKAITĖ

Eilėraščiai, skaityti kun. A. Lipniūno moksleivių kuopos surengtame vakare sausio 17 dieną Chicagoje. Taura yra Detroito moksleivių kuopos narė.

AŠARA

Skiriantis man ašara riedėjo,
Vėl susitikus, jos nesulaikiau.
Tyliai pušys Dainavos šlamėjo:
"Išsiverk, tau bus lengviau".

Kaip rasa suvilgo mūsų Spyglį,
Ji sužvilga perlais saulės spinduliuos,
Taip ir tavo skruostus ašara suvilgys
Ir džiaugsme, ir liūdesy ramins, paguos".

O dabar man ašara nurieda,
Kai aš žodžio džiaugsmui apsakyt neberandu,
Gera darosi širdy iš lėto,
Sieloje ramu.

TAU TIK BĖGT

Tau tik bėgt...
Tau tik bėgt ir lėkt...

Laike,
Ko tu ateitį vejies?
Jos vis tiek tu nesugausi.
Ją pagriebus, virs ji dabartim,
Ją paleidus — praetim.

Tau tik lėkt...

Koks esi negailestingas,
Viską amžinai keiti.
Priprantu, kai yr' vienaip,
O tu apsuki kitaip.

Tau tik lėkt...

Kad sustotum, pailsėtum
Ir mums duotum atsikvėpt,
Tu matytum,
Tu regėtum,
Mūsų dienos palengvėtų.

Tau tik lėkt...

Suprantu,
Toks tavo darbas,
— Turim pareigas visi...
Tu tik bėgi, bėgi, bėgi,
Aš bandau tave pavyt...

Tau tik bėgt, tau tik lėkt...
— Nors tavęs nesulaikiau,
Bet šiek tiek
Sugaišinau...

Kalbėjom čia tik lietuviškai, kad kunigas Juozas neatimtų mūsų pinigų — litų. Niekas nenorėjo jų prarasti kalbant portugališkai, nes už juos buvo galima pirkti ledų, saldumynų ir jodinėti arkliais. Stovyklavietė yra labai rami ir galima gerai miegoti. Esame dešimt stovyklautojų ir visą laiką esam užsiėmę. Vakare kūrėm laužą.

Andrius Valavičius

Čia yra laivelis ir arklių. Aš išmokau daug dalykų. Man truputį nepatiko ateitininkų susirinkimas ir per daug mišių. Aš nevažiavau į iškylą į Santos. Kita stovykla man labiau patiko. Stovykloje buvo vienas didelis šuo. Robertas, Andrius ir Beatričė stovykloje matė gyvatę.

Beatričė Bendoraitytė

Man labai patiko ši stovykla. Užvis labiau patiko išvyka į Guaruja. Užvakar radom gyvatę, o vakar trys šikšnosparniai įlėkė į mūsų kambarį. Stovykloje buvo ateitininkas Algis iš Kanados ir jis išmokė daug naujų ateitininkiškų dalykų. Seselė Ignė iš Amerikos mokė naujų dainų ir žaidimų.

Robertas Jonas Saldys

KAIP PAGYVINTI MOKSLEIVIŲ KUOPŲ VEIKLĄ

JORŪNĖ GIRNIŪTĖ

Santrauka iš paskaitos, skaitytos moksleivių stovykloje Neringoje 1975 m. **Jorūnė Girniūtė** studijuoja biologiją Harvardo universitete, jau kelerius metus mokytojauja Bostono lituanistinėje mokykloje ir priklauso Bostono studentams ateitininkams.

●

Studijų dienose ir stovyklose įgyjam ryžto išjudinti veiklą savo kolonijose: apsisprendžiam uoliai sekti spaudą ir joje patys dalyvauti, susidomėti lietuvius liečiančiais politiniais reikalas, sustiprint ryšį su kitom kuopom dažnesniais suvažiavimais ir taip toliau... Tačiau, grįžus pas savuosius, bematant išblėsta visos šios viltys, ir susigėdę prisimenam, kaip prieš metus, kaip prieš kelis grįžom tokie pat užsidegę tais pačiais norais, kurie, deja, liko neišpildyti. Iš spaudos matyti, kad dar yra kuopų, ypač šiek tiek toliau į vakarus, kurios energingai bruzda, bet mūsų, Rytų Apygardos veikla, (išskyrus gal porą išimčių) apskritai yra sustingus. Iš "Ateities" žurnalo veiklos skyrelyje atspausdintų protokolų regis, kad susirinkimai yra gan monotoniški, nebent pasiseka retkarčiais pagaut kokį paskaitininką. (Aš nekalbu čia apie pramoginius suvažiavimus, kurie veiklai yra svarbūs, bet kurie vis dėlto neatstoja formalių susirinkimų.)

Kai pradedam nenormmis susirinkimus lankyti, grynai iš pareigos ar kad tėveliams įtiktume, kai iš susirnkimų belikęs tk programos kiautas, susidedantis grynai tik iš atidarymo, pereito susirinkimo protokolo skatymo, apsnūdusių diskusijų apie tolimesnius planus ir uždarymo, tai kuopa yra paliegus.

Spauda

Kaip išgydyt? Jei sėkmingiausiai prie darbo skatina įvairūs ateitininkų suvažiavimai, taiš iš to turėtų būt aišku, kad pagrindinis veiklos šaltinis per mokslo metus yra lietuviška spauda. Kiekvienam ateitininkui moksleiviui yra privaloma perskaityt "Ateities" numerius ir pasidalinti žiniomis su kitais. Iš kitų miestų referatų galime pasisavinti daug idėjų ir susigėdinti savo pačių rambumu. Skaitydami žinias, liečiančias stovyklų ar suvažiavimų draugus iš kitų miestų, pajuntam tampresnį ryšį su kitais skyriais. Ir prisiminę savo organizacijos platumą, nejaučiam taip įkyriai savo atskirų kuopų provinciališkumo, tų naminių ginčų bei intrigų, kurios verčia gėdyts savo kuopa ir tuo būdu užslopina norą reikštis. Todėl ir yra būtina kuo gausiau reprezentuoti savo kuopą suvažiavimuose ir grįžus diskutuot, kas įvykę. Neužtenka valdybai sausai paminėti suvažiavimų datas, reikia narius primygtinai skatint, kad dalyvautų. Kažkaip psichologiškai įsigyjam pilną pasitikėjimą ir atsakomybės jausmą tik tada, kai įsidėmim, kad esame maža dalelė didelio sąjūdžio ir kad mūsų darbai, kad ir smulkūs, gali turėt įtakos visai organizacijai.

Niekas neprašo, kad mes ateitininkų principus vykdytume kažkokiais nepaprastais herojiškais žygdarbiais. Prieš mus stovi pakankamai smulkesnių uždavinių, kurių vis dėlto dažnai nepastebim. Organizaciniai rėmai suteikia puikią progą atlikti visus tuos darbus, kuriems pavieniui trūksta pasiryžimo. Pavyzdžiui, manau, nemaža dalis mūsų norėtų intymiau susipažinti su mūsų literatūra, perskaityti vieną kitą knygą, tik kažkaip vis neprisirengiam. Ar negalima būtų kas mėnesį ar du vieno nario paprašyt, kad supažindintų su kokiu veikalu. Tie, kurie laiko neturi, galėtų bent susirinkime perskaityti porą vaizdesnių ištraukų arba truputėlį poezijos. Idealiausia, žinoma, būtų, jei visi, ką nors perskaitę, dis-

kutuotų. Bet tam jau reikia šiek tiek pasiaukojimo. Tad pradėkime bent palaipsniui.

Susirinkimuose būtina turėti po kelis pranešimus apie dabartinę lietuvių išeivijos politinę veiklą, apie Vliką, Altą ir apie mūsų pačių ateitininkų veiklą ir metines sąjūdžio temas, kad, į stovyklas atvykę, nesijaustume, kaip iš mėnulio nukritę. Be to, kiekviename "Ateities" numeryje spausdinami bent keli rimto pobūdžio straipsniai, kuriuos privalome kruopščiai išnagrinėti.

Specialūs susirinkimai

Svarbesniais politiniais reikalais, kaip kad buvo Kudirkos atvejis ar tik ką įvykęs Suomijoj suvažiavimas, turėtų būti suruoštas specialus susirinkimas grynai tam reikalui, į kurį visi ateitų pasiruošę, atsinešdami laikraščius ir reikiamus adresus. Čia, visas žinias išdėstę, situaciją šviežiai išstudijavę, **visi kartu** susėdę, imtųsi rašyti laiškus ir straipsnius. Pavieniui daugumas aptingę ir per ilgai delstų, o kiti, nežinodami kreipimosi formų arba neturėdami pakankamai žinių ar minčių, visai neprisiruoštų. Šitoks uždavinys efektingiausiai atliekamas tik bendromis jėgomis, ir todėl puiki medžiaga kuopos veiklai.

Tautiškumo principui vykdyt yra dar daug kitų būdų. Labai gražu būtų pradėti siuntinėti į Lietuvą ar į Sibirą siuntinius. Pinigus galima surinkt iš savųjų lėšų arba užsidirbt. Neseniai skaičiau, kaip viena kuopa suorganizavo mašinų plovimą, o kita proga pyragų išpardavimą. Dar gražiau būtų pradėti lietuviškų rankdarbių būrelius. Pavyzdžiui, viena kuopa buvo pradėjus audimą ir drožinėjimą. Kita puiki mintis tai lietuviškų knygų ir plokštelių išpardavimas. Jas paštu užsisakydami iš spaustuvių New Yorke ar Chicagoje ir savose apylinkėse platindami, ne tik papildytume savo iždus, bet kartu ir skleistume susidomėjimą lietuviškais reikalais. Dar nepaminėjau savųjų kuopų laikraštėlio ruošimo, bet ši puiki mintis jau daugelyje mūsų kuopų yra sėkmingai prigijus.

Prie tautiškumo principo išreiškimo prisidėtų ir susirūpinimas savojom lietuviškom mokyklom. Prie šio darbo ateitininkai galėtų prisidėti, pasisiūlydami tapt mokytojų padėjėjais, paruošdami pratimus. O dar man tik ką šovė keista mintis: kodėl nepabandyt per porą susirinkimų įskaityt į juostelę vaikams skirtą lietuvišką pasaką, visi prisidėdami įvairiais balsais ir dar pridurdami įdomių garsinių efektų.

Vieną katališkumo principo vykdymo pavyzdį teikia tos kuopos, kurios rengia po mišių ir bendros komunijos pusryčius. Be to, iš kuopų aprašymų matyti, kad yra paplitęs ruošimas senukam švenčių.

LYDIJA LABANAUSKAITĖ

SAULĖTEKIS

Sklaidos debesys kraštuose,
atveria siauras gelmes;
Skverbias spindulys pro tarpą,
lūžta grandys debesų.

Saulė keliasi iš miego,
spalvų jūroj išsilsėjus;
Bėga debesys į šalį,
bėga, išgąsčio pilni.

Spalvomis dangus užlietas,
atspalviais raudonais;
Deriniai padangę puošia,
menininko išpieštais.

Kyla saulė išsiblaivius,
puošias rytmečio drabužiais;
Žemę apsupa mėlynė,
dienai gimus spinduliuos.

ATŠVAISTO ŠYPSENA

Atšvaistų žvilgsniai
spindi....
Veidrodis dviejų vaikų.
Sklaidos debesys kraštuose,

Šypsenos dugnas —
šilkų voratinklis...
Painioja...
Blaško...

Pramoginės iškylos

Dabar pereikim prie lengvesnio pobūdžio veiklos, prie pramoginių iškylų. Kaip jau anksčiau minėjau, šitie pasilinksminimai neturėtų atstoti formalių susirinkimų, bet vis dėlto jie yra labai vertingi. Susirinkimuose mes vienas į kitą žiūrim daugiau kaip į "business associates", o bendrose pramogose pasijuntam artimi draugai. Tik patyrę tarpusavy glaudesnį ryšį, galime efektingai sėsti prie darbo rimtesniais reikalais. Smagiausiai susigyvename vaišėse ir sportavime. Tačiau vertėtų lankyt ir koncertus, muziejus, meno parodas, paskaitas. Ypač mums dera domėtis lietuviškais kultūriniais parengimais ir kaip grupė rodytis savųjų koncertuose ir meno parodose.

Kuopų problemos

Gal būt, dalis skaitytojų labai skeptiškai į šiuos patarimus žiūrite ir apgailestaujate, kad dėl įvairių savo kuopoj esančių problemų šie patarimai nepritaikomi. Tačiau dažnai tokie randami pasiteisinimai būna bereikalingi. Nėra kuopos be problemų: ar tai būtų savitarpy nesugyvenimas, ar finansų stoka, ar globėjo neturėjimas, ar labai mažas narių skaičius. Visas šitas problemas, turint pasiryžimo, galima nugalėti.

Dažnai kuopai būna sunku susirasti globėją. Tačiau, deja, retas, kas, apsivylęs sendraugiais, pagalvoja ieškoti vadovo iš studentų tarpo. Studentai, būdami artimesnio amžiaus, šiame krašte einantys mokslus, lengviau supranta moksleivių viltis ir rūpesčius ir todėl dažnai būna net tinkamesni vadai. Be to, studentai, patys būdami veikėjai, lengviau paskatins būrį prie darbo. Jei nei vienas studentas nenori užsiangažuoti, tai moksleiviai turėtų tiesiog pareikalauti, kad studentai prisiimtų atsakomybę pasikeisdami.

Globėjas veikia kaip stabilizuojantis elementas: be jo daugumas kuopų po ilgesnio laiko nustotų gyvavusios. Tačiau globėjo netekimo atveju nenustokime vilties. Laikina savarankiška veikla yra įmanoma, turint pakankamai pasiryžimo ir drąsos. Pasiguoskime tuo, kad, patiems tvarkantis, lengviau nustatyt programą, nes nereikia vis atsiklausti globėjo patarimo. Tuo pačiu daug didesnė laisvė renkantis diskusijų temas. Tačiau, kad nebūtų nesusipratimo, aš stipriai pabrėžiu: vis dėlto reikia daryt viską, kas įmanoma, kad globėją pritrauktų, nes veiklai be globėjo reikia nepaprasto vieningumo, energijos, subrendimo ir disciplinos.

Kitas klausimas: Ką daryti, jei būrelyje siaučia nesusipratimai? Aš esu pati mačius, kaip vienoj kuopoj temperamentai, ideologiniai ir intereso skirtumai buvo tokie ryškūs, kad viename susirinkime ta kuopa tiesiog sprogo ir jos vietoj atsirado dvi kuopos. Kaip tokio atsitikimo išvengti. Pirmiausia, manau, tokios kuopos vadovybę reiktų rinkti iš tų asmenų, kuriems nei iš vienos partijos nėra per stipraus pasipriešinimo. Visose trinties situacijose jie laviruoja per vidurį. Tik visa bėda, kad tie viduriniai, apdovanoti diplomatiniais gabumais, stokoja ideologinio entuziazmo. Be to, galima būtų nukreipti dėmesį nuo kuopoje susidariusių skirtumų, sudarant įvairiems uždaviniams komisijas. Tuo būdu susiburs asmenys panašių interesų ir ambicijų.

Aišku, kad dažni susikirtimai narių tarpe gali visiškai palaužti kuopos veiklą. Jeigu skilimas neišvengiamas, kuopoje turėtų būti bent kokie 25 asmenys, bet nedaug yra tokių gausių skyrių. Labai mažose kuopose skirtumus galima būtų išlyginti, prisiverčiant laikytis nepaprasto atvirumo ir nebijant nuoširdžių ginčų.

Esu girdėjus, kad kai kurios kuopos skundžiasi narių trūkumu. Mano nuomone, kuopos mažumas nėra problema, o gali būti net ir privalumas. Savo veikla mažas būrys gali ne tik pasivyti, bet ir pralenkti didesniąsias kuopas, nes mažoj grupėj nariai tarpusavy lengviau sutaria, ir iš antros pusės, mažesniam būry kiekvienas dalyvis jaučia didesnę atsakomybę.

Nepaminėjau dar pačios baisiausios organizacijų problemos — apatijos. Tačiau, mano nuomone, minėtosioms problemoms išnykus, dingtų ir aptija, nes apatija kyla iš nevilties. Tų flegmatikų buvo ir bus. Palankiose sąlygose užtenka kuopai, kad ir vieno energingo, pasiryžusio žmogaus. Kitiems reikia tik gero vado. Išgirdę gerus pasiūlymus, nesipriešindam prisidėtų ir patys nudžiugtų, pajutę, kad organizaciniai ratai pradeda judėti.

ATSIŲSTA PAMINĖTI

knygos

MANO PIRMOJI KOMUNIJA. Vadovėlis vaikams ir tėvams. Pagal ses. M. Balnche Twigg, MHSH, sulietuvino Ingrida Bublienė ir kun. Kęstutis Žemaitis. Chicaga, 1976. 91 psl. Kaina 5 dol. Naudojantis šiuo vadovėliu, vaikai pirmajai Komunijai gali būti paruošiami pačių tėvų. Vadovėlį platina Religinė Šalpa ir PLB Švietimo Taryba.

Apie "Mano Pirmąją Komuniją" šio "Ateities" nr. 136 psl. rašo Jonas Dievažys "Mūsų šeimoj".

Vladė Butkienė-Čekonytė. IŠMARGINTA DROBĖ. Poezija, 1975. Išleido Vilties Draugijos Leidykla. Iliustravo autorė. 96 psl. Kaina 3.50 dol.

Andrius Baltinis. VYSK. VINCENTO BORISEVIČIAUS GYVENIMAS IR DARBAI. (Negęstantieji žiburiai, IV tomas.) Išleido Lietuvių Katalikų Mokslo Akademija. Roma, 1975. 178 psl.

Vladas Vijeikis. SAIGŪNAS. Istorinė apysaka. Iliustracijos autoriaus. Išleido "Tėviškėlė", 4346 S. Western, Ave., Chicago, IL. 60609. 1976 m. 157 psl.

Vytautas Alantas. ATSPINDŽIAI ŪKANOSE. Rinkinys novelių iš ankstyvesnių jau atspausdintų rinkinių su 3 dar niekur nespausdintom. Išleido Lietuvių Enciklopedijos Leidykla 1976 m., Boston, Mass. 376 psl. Kaina 6 dol.

Albinas Baranauskas. RUDENYS IR PAVASARIAI arba Užplynių Pultinevičius namie ir svetur. Pirmoji dalis (pramatomos trys dalys). Išleido Lietuviškos Knygos Klubas. Aplankas dail. V. O. Virkau. 350 psl. Kaina 6 dol.

Dr. S. Aliūnas. ALIJOŠIAUS LAPAI. Humoristiniai eilėraščiai. Įvadą parašė Ant. Gustaitis. Aplankas dail. Marijos Ambrozaitienės. 87 psl.

NEINANČIO, NESKAITANČIO IR NESIMELDŽIANČIO ROJUS

Tūkstantis žingsnelių į susirinkimą,
O mane baisiausiai šiandien miegas ima.
Ir kai salėj liepia subendruomenėti,
Aš salone savo negaliu girdėti.
O jei kas kovoja dėl kokio veikėjo,
Tai tegu ir klauso tas, kuris nuėjo

Tūkstantį žodelių spaudoje spausdina
Ir visus skaityti žurnalus vadina.
Ir visi visokiais aforizmais raito,
Tik žmogus urvinis laikraščių neskaito
Bet kas gi neskaito, tai tas ir nežino,
Kad kas nors laukiniais spaudoje vadina.

Tūkstantis žingsnelių į mūsų bažnyčią,
Betgi į saliūną daug arčiau lyg tyčia.
Ir kai atsisėdi tu ramiai prie baro,
Negali girdėti, kaip už griekus bara.
Ar kas nusidėjo, ar nenusidėjo,
Sėdi tas kaip rojuj, kuris niekur nėjo.

Dr. S. Aliūnas, iš naujo humoristinių eilėraščių rinkinio "Alijošiaus lapai".

KUN. VACLOVAS MARTINKUS —

"ATEITIES" MECENATAS

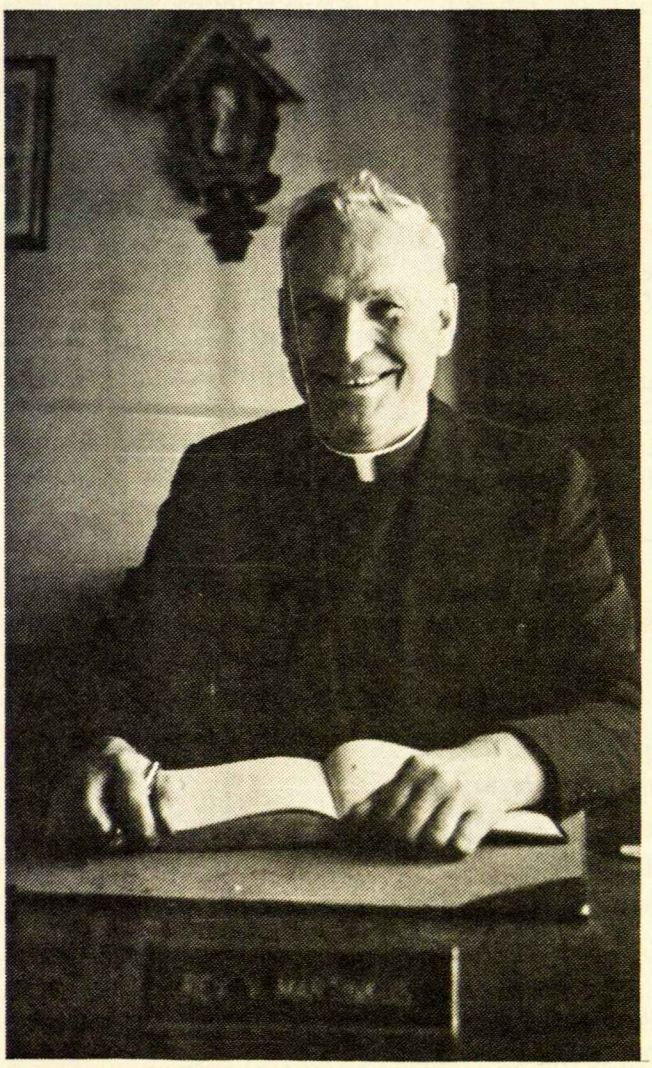

Kun. Vaclovas Martinkus, šv. Kazimiero parapijos klebonas Provicence, R. I., paaukojęs 500 dolerių, yra šio "Ateities" žurnalo numerio mecenatas. Ateitininku jis jau buvo "nuo senų laikų" ir, kaip jis pats sakosi, "Ateities" žurnalui jis visada jaučiasi savas.

●

Kun. Martinkaus ateitininkiškoji veikla prasidėjo 1925 m. Tais metais Ylakių Vidurinėj mokykloj patys moksleiviai, be mokytojų pagalbos, įsteigė ateitininkų kuopą. Vaclovui teko pirmininkauti. Vasarą, atstovaudamas kuopai, buvo nuvykęs į Žemaičių ateitininkų suvažiavimą Telšiuose.

Metus praleido Mažeikių gimnazijoj. Ten kurį laiką irgi ėjo ateitininkų kuopos pirmininko pareigas. Po to išvyko į Telšių Kunigų seminariją. Jos rektorius kun. Vincentas Borisevičius, vienas ateitininkijos steigėjų, vėliau vyskupas ir kankinys, nuoširdžiai pritarė klierikų ateitininkų veiklai. Klierikai kartu su Telšių moksleiviais ateitininkais sudarė Žemaičių Ateitininkų Rajono valdybą. Vaclovas jai pirmininkavo.

Pirmoji ateitininkų stovykla, trukusi 10 dienų, buvo suruošta kun. Martinkaus tėviškėj. Joje dalyvavo apie 40 moksleivių. Vasaros atostogų metu klierikas Vaclovas dažnai organizuodavo ateitininkų susirinkimus, posėdžius, suėjimus su dainom kur nuošaliai pievelėj ar atlaidų metu klebonijos sode.

1935 m. kun. Martinkus buvo įšventintas kunigu. Į primicijas Truikiuose net iš Kauno atvyko prof. Pr. Dovydaitis. Mat, įvairiose ateitininkų ekskursijose po Žemaičius dalyvaudavo ir profesorius; su juo tada teko susipažinti. Kai kun. Martinkus vikaravo 5 metus Mažeikiuose, prof. Dovydaitis atvykdavo paatostogauti. Jaunasis vikaras tada jį motociklu vežiodavo po platesnes apylinkes lankyt ateitininkų.

1940 m. kun. Martinkui teko iš anksto sužinoti apie išvežimus į Sibirą. Spėdamas, kad ir prof. Dovydaitis gali būti išvežtas, jis vyko į Kauną kviesti jį pas save į Židikus, kur būtų jį paslėpęs. Deja, jo Kaune nerado.

Atvykęs į Ameriką, pradedant 1952 m., kun. Martinkus suruošė keturias moksleivių stovyklas Marianapoly, Conn., kuriose dalyvaudavo nuo 60 iki 100 stovyklautojų. Buvo užsimojęs įgyti ir įtaisyti rytinėje JAV dalyje stovyklavietę ateitininkams, bet dėl susidėjusių aplinkybių to padaryti nepasisekė.

Kun. Vaclovui Martinkui esame labai dėkingi už jo ateitininkišką veiklą bei didelę paramą "Ateities" žurnalui.

PAS BRAZILIJOS ATEITININKUS

Sao Paulo

Pasaulio Lietuvių Jaunimo Trečiajam Kongresui artėjant prie galo, kai jaunimo atstovai tebeposėdžiavo Studijų dienose, sausio 4 d., sekmadienio rytą, Vila Zelinos lietuvių parapijos Jaunimo Centre svečiai iš Romos, JAV ir Kanados susitiko su Brazilijos ateitininkais. Šiame susirinkime dalyvavo Vakarų Europose lietuvių sielovada besirūpinąs vysk. Antanas Deksnys, Šv. Kazimiero lietuvių kolegijos rektorius Romoje prel. Ladas Tulaba, Ateitininkų Federacijos vadas dr. Petras Kisielius su Ponia, Nekaltai Pradėtosios Marijos Seserų Kongregacijos vadovė sesuo Margarita Bareikaitė, "Ateities" vyr. redaktorius kun. dr. Kęstutis Trimakas ir Kanados lietuvių jaunimo atstovė Gabija Juozapavičiūtė. Sao Paulo ateitininkų prieky matėsi Vila Zelinos parapijos klebonas ir ateitininkų dvasios vadas kun. Juozas Šeškevičius. Iš Sao Paulo buvo Algirdas Sliesoraitis, Liucija Jodelytė, Vincas ir Irena Tubeliai, Julius ir Vanda Stankevičiai, Julytė Kraujelytė, Kazys ir Nanci Miliauskai, Sandra Saldytė, Nilza Guzikauskaitė, Lidija ir Leonisė Rubliauskaitės, Augustas ir Danutė Zalubai, Paulius Jurgilas, J. Lukoševičius, Irena Martinaitytė, Sofija ir Marisstela Zutautaitės. Ne visi Sao Paulo ateitininkai galėjo šiame susirinkime dalyvauti. Dalis jų buvo užsiėmę įvairiais kongreso reikalais, o didelė dalis moksleivių tuo metu turėjo tautinių šokių repeticiją prieš šokių šventę.

Susėdę dideliu ratu, pirmiausia visi klausėsi svečių žodžio.

Toliau seka kalbų ištraukos arba pasisakiusiųjų svarbesnės mintys.

Vysk. Ant. Deksnys: "Jūs pasirinkot vieną kelią, kuris Lietuvai buvo labai išganingas pradžioj šito šimtmečio, kada mūsų studentija, eidama į rusų universitetus, buvo užkrėsta marksizmo bei socializmo... Dabar jūs esate čia perkelti... Jūs esate atnaujintojai —viską atnaujinti Kristuje. Ir štai aš džiaugiuosi, kad jūsų būrelis gražus ir kad jūs šią dvasią turite ir nešate į šitą pasaulį, kur jūs gyvenate".

Prel. L. Tulaba: "... mums prieš akis yra labai didelė problema, kurią tik jūs, ateitininkai, galite išspręsti. Mums yra problema pašaukimų. Ką jūs darytumėte, jei būtumėt be kunigų ar be seselių? Ir šitose stovyklose ir suvažiavimuose didžiausią naštą neša kunigai ir seselės. Ir mums labai rūpi, kad ir ateity jūs neliktumėt be kunigų, be seselių, be dvasinės paramos".

Dr. P. Kisieliius: "Jeigu dabar eina Katalikų Bažnyčios Kronika, jeigu nesibijoma prieš komunistinius teisėjus pasakyti tiesą, reikalauti laisvės religijai, laisvės žmogaus laisvam išsireiškimui, laisvam žodžiui, laisvės tautai... — dauguma tų žmonių yra buvę ateitininkai, auklėti ateitininkų organizacijos. Ir tuo mes galime didžiuotis. Ir iš to mes galime patys imtis įkvėpimą... Mums sakoma, kad Sao Paulo lietuvių kolonija yra savo didumu pirma po Chicagos kolonijos. Aš tikrai čia matau gražų jūsų būrį ir džiaugiuosi... Bet žinau, kad jūs galite dar daugiau rasti savo draugų ir draugių ir atvesti juos į ateitininkų organizaciją".

Sesuo Margarita Bareikaitė: "... jaučiu, kad mus daug kas riša. Riša mūsų religija, riša mūsų tos pačios idėjos, ta pati tauta, tie patys rūpesčiai".

Kun. K. Trimakas: "Kaip mes negalime gyventi be duonos, taip negalim gyventi, kaip organizacija, be laikraščio. Ir kada ateitininkai steigėsi, vieni gyveno Maskvoj, kiti Lietuvoj, kiti Vakarų Europoj — ir kad jie galėtų susikalbėti, jie turėjo susirašyti. Pati geriausia priemonė buvo "Ateities" laikraštis... Man įdomu žinoti, ar jūs prenumeruojat, ar skaitot, ar apie jį žinot?

Kun. J. Šeškevičius: "Žinom... Ar skaitom, kitas dalykas..."

Kun. K. Trimakas: "Svarbiausia, kad tame laikraštyje nuo pat pradžios yra sudėti mūsų svarbiausi rūpesčiai — visa atnaujinti Kristuje. Ir mes turime rašyti, ir jūs turite rašyti apie savo rūpesčius ir apie savo veiklą... Ir čia būtų tas ryšys ir tas ryšys uždegtų kitus".

Kun. K. Trimakas perdavė iš Detroito atvežtas Brazilijos ateitininkams dovanojamas lietuviškas knygas. Kun. J. Šeškevičius sušnibždėjo: "Reikia atvežti ne tik knygų, bet ir skaitytojų".

Kun. J. Šeškevičius: Reikia kasmet pasiųsti vieną ateitininką iš Brazilijos į Ameriką, o iš Amerikos — vieną į Braziliją.

Prel. L. Tulaba: Reikia organizuoti tokius pasikeitimus šeimose.

Dr. P. Kisielius: Stiprios kuopos Kanadoje ar JAV, su Ateitininkų Federacijos valdybos parama, galėtų tuo pasirūpinti.

Po šių diskusijų buvo paprašytas kiekvienas Sao Paulo ateitininkas pasisakyti, ką jis galvoja apie vietinių ateitininkų veiklą bei diskusijose keliamas mintis. Seka svarbesnės mintys.

Irena Tubelienė: "Čia sunku veikti; tą patį kalbame; tie patys žmonės. Todėl reikia arba kad kas atvažiuotų, arba kad iš čia važiuotų pasimokyti.

Nilza Guzikauskaitė: "Studentai turi kartu studijuoti ir dar dirbti. Maža laiko veiklai. Sunkumai: "Pirmas dalykas: nelabai turim iš kur studijuoti —

Vysk. Antanas Deksnys. Invokacija III Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso uždaryme, Sao Paulo, sausio 6 dieną.

Kristau, savo kančios ir mirties auka Tu mokai mūsų brolius ir seses aukotis tėvynėje ir teiki jiems drąsos ir paguodos jų kovoje už sąžinės, religijos ir tautos laisvę. Neapleisk jų ir būk jų drąsos ir aukos nuolatinis dalyvis. O mums, laisvėj gyvenantiems, leisk pilniau pažinti ir suprasti mūsų tautos troškimus ir nuoširdžiau aukotis mūsų lietuviškajam darbui išeivijoje.

Šventoji Dvasia, viso, kas gera, įkvėpėja, viso, kas gražu, kūrėja. Tu stiprinai deleguoto jaunimo planus darbo posėdžiuose. Dabar prašome Tave, kad, baigusi šį tretįjį kongresą, šioji mūsų jaunoji tautos atžala, Tavo dieviškosios ugnies uždegta, kaip tikri apaštalai, sugrįžę į savo kontinentus, neštų visiems krikščioniškos lietuvių tautos evangeliją ir užkurtų lietuvių jaunimo širdis karštesne meile savajai tautai ir protėvių žemei...
Ir, Tavo malonei veikiant, išgirstų kvietimą aukoti savo gyvenimą Tavosios Bažnyčios vynuogyne.

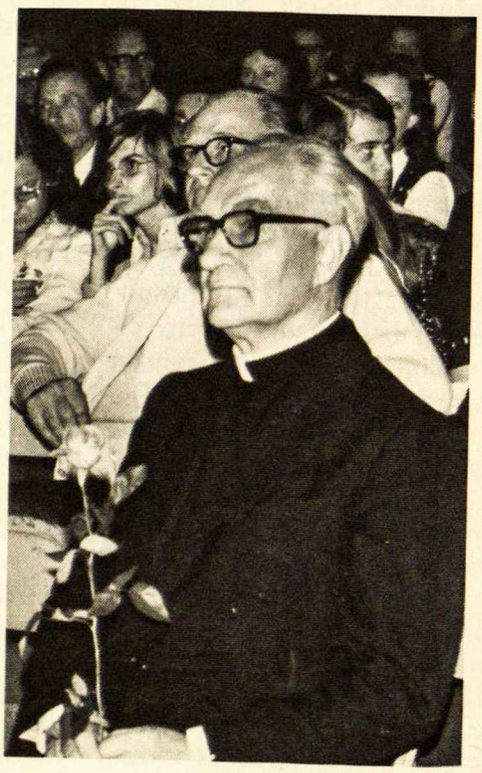

knygų. Antras Dalykas: Mes mažai laiko turim. Trečias dalykas: Dar trūksta, kad kas mums pakalbėtų".

Lidija Rubliauskaitė: Mes turim mokyklą, bet niekas neateina. Trūksta jaunimo.

Leonisė Rubliauskaitė: Pritariu.

Liucija Jodelytė: "Vienas žmogus gražiai veikia. Paskui pasidaro nebemiela, atrodo neverta, nuleidžia rankas ir išeina... Trūksta ir pinigų, ir entuziazmo, ir idealo... Kaip kun. Trimakas gerai pamoksle pasakė, mums reikia pabusti".

Paulius Jurgilas: Mūsų jaunimas labai mažai gali kalbėti lietuviškai.

Vincas Tubelis: Svarbus reikalas — mūsų tėvų kilmė. Jie visi atvažiavę iš kaimo. Mano motina nemoka nei rašyti. Tai atvažiavo čia į Braziliją dėl darbo. Kiekviena šeimyna pasidarė izoliuota. Kas išmoko lietuviškai, išmoko šeimoj... Tie mužikai turėjo labai daug rūpesčių ir darbo, kad pakiltų ekonomiškai. Taip lietuvybė truputį atsiliko. Atsiliko, bet mes veikiam... Geriau, kad iš čia išvažiuotų į Ameriką pasimokyti — atnaujinti lietuvybės gyvenimą".

Algirdas Sliesoraitis: Mums svarbu vykti ne dėl lituanistinių žinių pagilinimo, bet specialiems lengvesniems kursams apie pagrindinius organizacinius metodus. Geriau, kad vietinis iš čia išvažiuotų kitur: jis grįžęs geriau, negu kas iš kitur, mokės perduoti žinias.

Diskusijos dar ilgokai tęsėsi susirinkimo metu ir prie vaišių stalo. Jos kartojo ir gal kiek plėtė jau pasakytas mintis.

Visi jautė, kad buvo verta susitikti. Pajuto idėjų ir tų pačių rūpesčių ryšį. Vietiniai pajuto, kad buvo galima su kuo savais sunkumais pasidalinti: kilo akstinas tęsti veiklą ir viltis sulaukti pagalbos. Svečius iš kitur palietė rūpestis padėti savo idėjos draugams, esantiems sunkesnėse sąlygose, negu jie patys. **K. T.**

MAŽIAUSIA ATEITININKŲ STOVYKLA PASAULYJE

Prie Sao Paulo

Gan dažnai išgirstame skundą iš Los Angeles, kad kitos moksleivių kuopos buvo vis įkurtos per toli nuo jų. Maždaug 2000 mylių skiria Los Angeles nuo arčiausios kuopos Ciceroje. Bet net ir L. A. kuopa negali įsivaizduoti, kaip jaučiasi trigubai tolesnė Sao Paulo kuopa. Lyg tai šaukiantis balsas dykumoje, pastaroji kuopa su savo šešiolika moksleivių yra nemažiau aktyvi už Š. Amerikos grupes. Dėka kapeliono ir globėjo kun. J. Šeškevičiaus, šita grupė išsiskiria nuo kitų vietinių organizacijų (jaunimo) ne tik ateitininkiškais siekiais, bet ir geriausia lietuvių kalba. Vienas jų projektas yra dramos būrelis, kuris gan puikiai pastatė vaidinimą "Žvakidę" Jaunimo Kongreso atstovams.

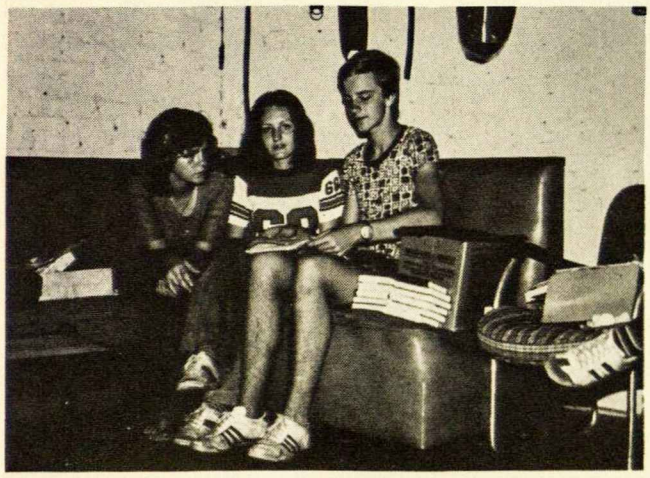

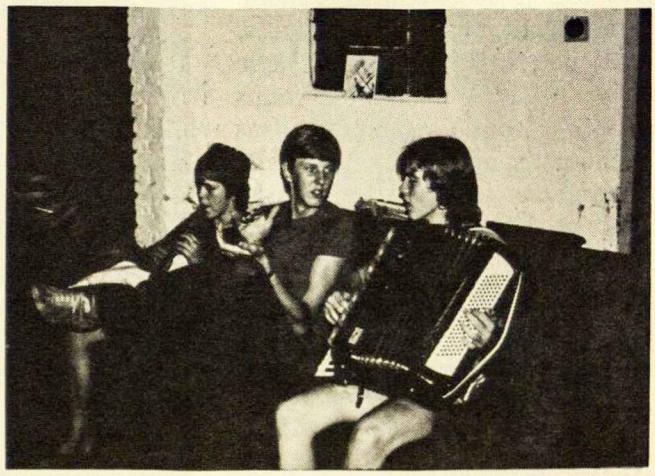

Cipo ateitininkų stovykloje netoli Sao Paulo, Brazilijoje. Kairėj — dainuojame. Dešinėje — grojame.

Po J. Kongreso gavau progą dalyvauti šitos kuopos stovykloje prie Cipo miestelio, kuris yra apie 30 mylių į pietryčius nuo Sao Paulo. Tik dėl tokio atstumo nuo didelio miesto gal kas galvotų, kad stovykla vyko tarp dangoraižių, bet iš tikrųjų vietovė buvo gan primityvi. Nors ir žodis "cipo" reiškia vijoklė, tai nereiškia kad pagrindinė susisiekimo priemonė buvo tokia. Vis vien, keliai buvo žvyruoti ir pilni duobelių. Ten tiltą statė be statybinių mašinų pagalbos. Kiekvienas svaras cemento buvo vietoje padarytas ir karučiu užvežtas į vietą.

Pati stovyklavietė buvo ūkio kampelis, užklotas importuotų pušų. Buvo maža saliukė ir vasarnamis. Kaip visas Sao Paulo rajonas, vieta buvo kalnuota, o pakalnėje gulėjo rudas ežeras. Pastogės stalams dygo kaip baravykai. Kartais prajodavo ūkio darbininkas ant arklio. Aplamai vaizdas buvo pastoralinis.

Vadovybę sudarė šis kvartetas: kun. Šeškevičius, ses. Ignė, Audra Vosyliūtė ir aš pats. Prisidėjo dvi šeimininkės ir 8 stovyklautojai. Audra praėjusią vasarą dalyvavo Neringos stovykloje ir aiškiai matėsi, kad ses. Ignės organizavimo troškimas ir joje išbluko. Seselei ir man trūko laiko prisitaikyti prie mažo stovyklautojų skaičiaus. Nebuvo tos didelės minios valgykloje arba prie vėliavų —nebuvo ir vėliavos. Vakaro programos, pavyzdžiui, negalėjo remtis Š. Amerikos formulėmis. Iš aštuonių stovyklautojų buvo galima sulaukti gal penkių atskirų pasirodymų, ir štai per dvidešimt minučių neliktų programos.

Stovyklos programa buvo lengva, bet labai konkreti. Pagrindinis siekis buvo lietuviškumo auklėjimas. Visa stovykla galėjo susėsti prie vieno stalo valgio metu. Tą progą buvo panaudota pravesti šeimyniškus pasikalbėjimus lietuvių kalba su visais stovyklautojais. Vieną dieną mes šitaip praleidome beveik pusantros valandos prie pusryčių stalo. Pasidalindavom mįslėm, galvosūkiais, įspūdžiais ir kitomis mintimis. Net ir silpniausiai kalbantys prisidėdavo su padrąsinimais. Kun. Šeškevičiaus (arba Dėdės Juozo vaikams) mėgiamiausias būdas užbaigti tokias sesijas būdavo paprašyti, kad kiekvienas lietuviškai papasakotų kokį nors juoką. Man buvo įdomu girdėti, kaip portugalai užėmė tas vietas, kurios mūsų juokuose priklausė lenkams arba kitoms vargšėms tautybėms.

Kiekvieną rytą viena valanda buvo paskirta skaitymui. Stovyklautojai, pasirinkę kokį nors straipsnį iš krūvos senų "Eglučių" arba "Ateities" numerių, jį perskaitydavo ir tada atpasakodavo, ką jis-ji skaitė. Kartais darbštesnis vaikas net nupiešė ir paveikslinę ištrauką iš skaitytos medžiagos. Vieną kartą, stovyklautojai, gaudami inspiracijos iš skaitymo, sukūrė savo pasakėlę apie pelę, kuri lankėsi J. Kongrese.

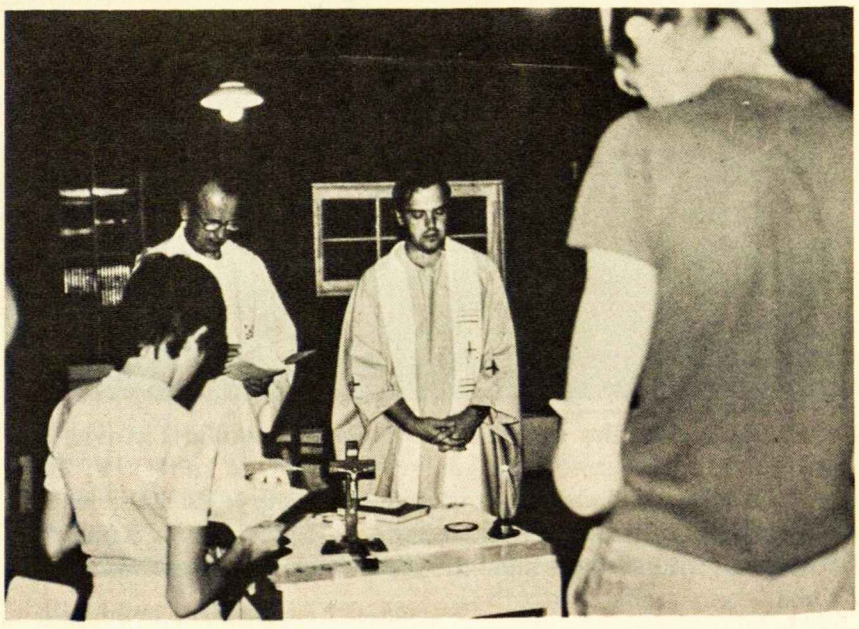

Šv. Mišias atnašauja kun. J. Šeškevičius ir kun. A. Saulaitis Cipo ateitininkų stovykloje.

Šiek tiek laiko buvo paskirta kasdien ir ideologinėm temom. Ir aš buvau net truputį nustebęs, kad jie jau daug žinojo apie ateitininkus. Nors ir buvo jiems truputį sunku atsiminti visus principus, aiškiai matėsi, kad jiems buvo sena medžiaga. Ateitininkų Himnas buvo naujesnė medžiaga jiems, ir mes praleidome visą sesiją, mokydamiesi žodžius, jų reikšmę ir melodiją.

Kun. Šeškevičius panaudojo dar kitą formulę skatinti lietuvių kalbą tarp vaikų. Kiekvienas stovyklautojas gavo po keletą "litų". Jeigu kuris išgirstų kalbant portugališkai, tai jis turėjo teisę reikalauti litą iš nusikaltėlio. Stovyklautojai, surinkę daugiausia pinigų, gavo kokią nors dovanėlę, pvz. ledų. Nenuostabu buvo, kai vaikai pradėjo ginčytis su vienas kitu apie netyčią paleistą portugališką žodį, bet nors tas ginčas buvo lietuviškai!

Laisvalaikį vaikai praleisdavo dažniausiai prie ežero. Nors maudytis nebuvo daug noro, laiką buvo galima praleisti šildantis saulėje arba plaukti laiveliu. Kai kurie net pasiskolino ir arklį iš ūkininko. Kai saulė pasislėpdavo už tirštų ir lietaus pilnų debesų, susirinkdavo būrys į salę prie "pool' 'stalo. Ale kaip jie mušdavo tos sviediniukus su lazda — neklausk. Tiesiog eidavo vienas sviedinys po kito į kišenes, o pats buvau laimingas tik vieną gavęs mušti.

Buvo sunku įvairint vakarines programas, bet kažkaip pasisekė. Vieną vakarą turėjome žaidimus, kitą — puikų lėlių teatrą, o dar kitą — dainavome. Dainos, kurios jau mūsų stovyklose pasenno, buvo jiems visai naujos ir jie atidžiai jų mokėsi. Mėgiamiausia daina, atrodo, pasidarė "Kur gintarais nusėtas marių krantas".

Buvo smagu praleisti tas kelias dienas šitoje stovykloje. Vargšę seselę vos nesuėdė maži vabaliukai, kurie vadinasi barakudai. Blogiausiai, kad negalima jų matyti, nes jie tokie maži. Vis vien buvo ir smagių momentų, ypač kai vaikai padėjo

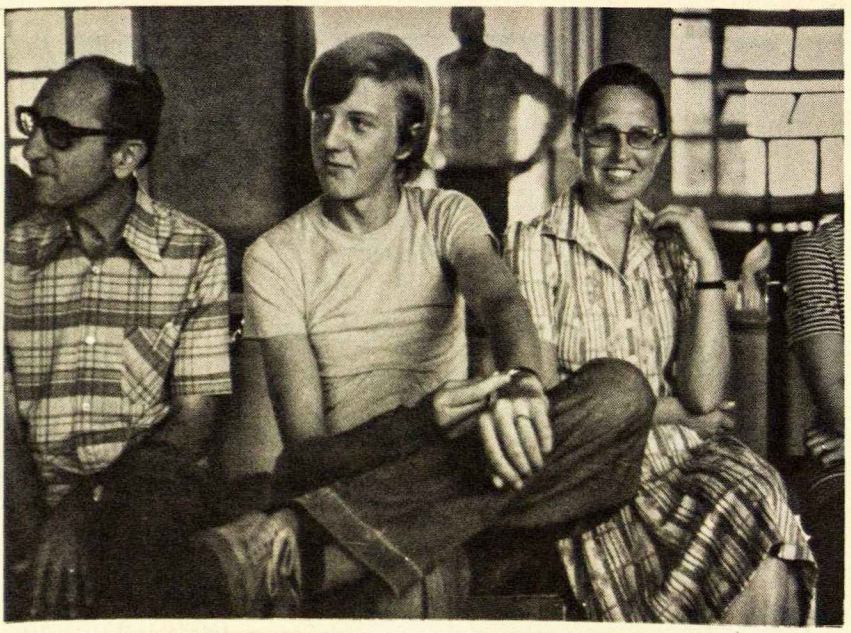

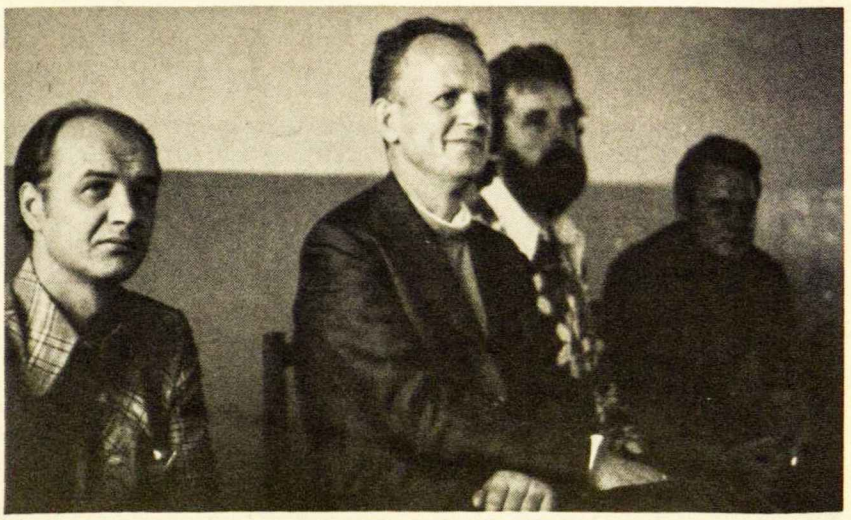

Sao Paulo ateitininkų susirinkimo, įvykusio Pasaulio Lietuvių Jaunimo Trečiojo Kongreso metu, dalyviai: Viršuj (iš kairės): V. Tubelis, P. Jurgilas, L. Jodelytė, D. Zalubienė. Vidury: D. Zalubienė. L. ir L. Rubliauskaitės, N. Guzikauskaitė, S. Saldytė ir J. Kraujelytė. Apačioj: K. Miliauskas, kun. J. Šeškevičius, A. Sliesoraitis ir A. Zaluba.

Visa mūsų tauta stovi prieš labai didelius uždavinius: 1. išlaikyti gyvą tautą tautos žemėje Lietuvoje, 2. išlaikyti gyvą tautos charakterį išeivijoje bei politinėje tremtyje. Jeigu pirmojo uždavinio naštos tiktai dalis krenta ant mūsų pečių, tai antrojo uždavinio — išlaikyti tautinį charakterį išeivijoje — visa našta skirta mums ir mūsų vaikams...

Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas yra ta didžioji mūsų tautos prošvaistė tamsiuose debesyse, ta didžioji viltis tautos fiziniame ir dvasiniame naikinime. Tai vienas didžiulis žingsnis — laimėti tautos laisvę... ir antras, nemažesnis žingsnis — laimėti save lietuvių tautai, subrandinti savo tikrąjį identitetą mūsų jaunojoje kartoje.

Dr. Petras Kisielius. Ištrauka iš Ateitininkų Federacijos vado kalbos III Pasaulio Lietuvių Jaunimo kongrese, Sao Paulo, sausio 1 d.

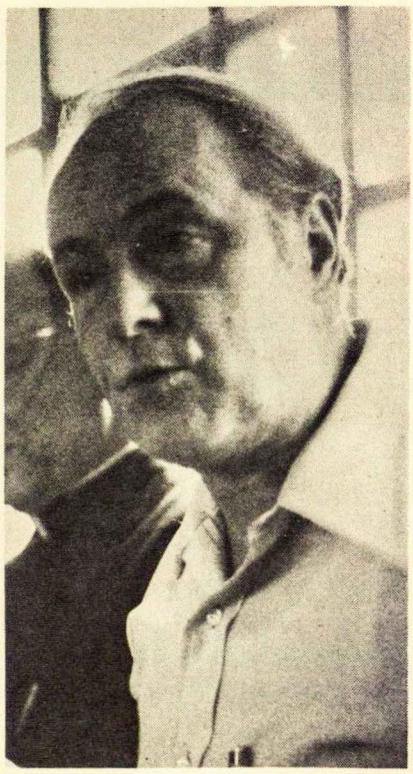

negyvą gyvatę visai netoli miegančio kun. Saulaičio. Taip buvo mažiausioje ateitininkų stovykloje pasaulyje.

Algimantas Čepas

MENO POPIETĖ IR "KOKS PROTS" ŽAIDIMAI

Toronte

Sausio 18 d. įvyko Toronto moksleivių ketvirtas susirinkimas. Šis susirinkimas buvo pavadintas "Meno popiete". Čia mes darėm medžiaginius plakatus. Mes tą darėm, nes mūsų kuopa tik gavo naują kambarį, ir ten visas sienos yra gan nuogos. Per tą susirinkimą rašėme ir rašinėlius, kad mes galėtume juos įdėti į mūsų laikraštėlį. Susisirinkimą baigėme malda.

Kuopos penktas susirinkimas įvyko vasario 8 d. Šis susirinkimas buvo labai sėkmingas, nes susirinko daug moksleivių. Susirinkimas gan ilgai užtruko. Visi dalyviai įsijungė į žaidimą, kuris vadinamas "Koks Prots". Angliškai šitas žaidimas yra pavadintas "Leopardy", ir galima tą programą matyti televizijoj.

Visi buvo suskirstyti į tris komandas. Rūta Girdauskaitė buvo teisėja, Giedrė Čepaitytė taškus skaitė ir mūsų pirmininkė Rima Gustainytė pravedė viską.

Šiame žaidime buvo proga patikrinti istorijos, geografijos, gramatikos, lietuvių dainų, lietuviško maisto ir kitokias žinias. Jeigu komandą teisingai atsakė klausimą, tai ji gavo tašką. Jeigu komanda blogai atsakė klausimą, tai ji prarado taškų, ir tai buvo blogai, nes komanda, kuri surinko mažiausiai taškų, turėjo kambarį sutvarkyti po susirinkimo. Laimėjo pirma komanda: Antanas Rašymas, Birutė Nekrošiūtė ir Daiva Kolyčiūtė. Mes pabaigėm malda ir visi linksmi išėjom namo.

Garbė Kristui!

Kristina Norkutė

Sveikiname Stasį Barzduką, balandžio 23 sulaukusį 70 metų iš kurių daug daug laiko yra pašventęs didelėm vertybėm — Pasaulio Lietuvių Bendruomenei ir lietuvių kalbai.

"Ateities" redakcija

DU SUSIRINKIMAI

Lemonte

Po ilgos neveiklos mes vėl nutarėme veikti. Su studentų Antano Razmos, Rasos Šoliūnaitės ir Agnės Katiliškytės pagalba, susirinkome vasario 24 d. Mus padrąsinti pasikvietėme dvi didelės Lipniūno kuopos valdybos nares. Mes visi kalbėjome apie savo veiklos problemas, apie veiklos pagyvinimą. Mums labai nesmagu kad mūsų nėra daug. Kai dėl kokios priežasties keli nariai neateina į susirinkimus, mums jau būna labai prastas ūpas.

Lipniūnietės kvietė mus atsilankyti į savo susirinkimus, kaip svečius. Mes norime susirinkimus padaryti daug įdomesnius, kad daugiau žmonių ateitų. Studentas A. Razma pažadėjo mums surasti kalbėtoją sekančiam susirinkimui.

Antras susirinkimas buvo kovo 14 d. Šį kartą jau daugiau narių atėjo. Atėjo ir keli nauji žmonės, kurie nori ateitininkams priklausyti.

Pas mus atsilankė Virgilijus Kaulius. Jis su mumis labai at

A. A. KUN. J. RAIBUŽIS

Liūdime su visa lietuvių išeivių visuomene iš mūsų tarpo amžinybėn išėjus šiam taikiam ir tauriam kunigui.

Kun. Raibužis buvo ilgametis Lipniūno moksleivių ateitininkų kuopos dvasios vadas.

virai kalbėjo apie gyvenimą ir gyvenimo sprendimus. Pašnekesys buvo visiems labai įdomus.

Taip pat diskutavome apie kuopos ateities veiklą. Kitą susirinkimą nutarėme sušaukti balandžio 25 d.

Aštuoni kuopos nariai dalyvavo studijų dienose Dainavoje kovo 19-21 d.

Rasa Kamantaitė

JAUNIAI IR JAUNUČIAI

Los Angeles

Los Angeles jauniai ir jaunučiai ateitininkai yra gražiai išvystę savo veiklą. Globojami mamyčių, S. Palubinskienės, R. Kontrimienės, I. Raulinaitienės, R. Žemaitienės, D. Polikaitienės ir meno mokytojos V. Ruzgienės, jie renkasi kas mėnesį į susirinkimus ar važiuoja į iškylas. Nuo 1975-76 mokslo metų pradžios jaunieji ateitininkai turėjo šešis susirinkimus. Susirinkimuose jaunučiai išklauso pasakos ar pašnekesio, žaidžia žaidimus, patys pasirodo ir dirba įvairius darbelius. Jauniams yra pravedami pašnekesiai pagal Centro Valdybos buvusios Jaunučių Komisijos planą, kurį mūsų Aušros Vartų kuopai pritaikė p. M. Grušienė. Taip pat kas susirinkimą jauniai ateitininkai įrašo savo mintis į jiems paruoštus pratimų sąsiuvinius. P. V. Ruzgienė praveda meno pamokas.

Gruodžio mėnesį vykome į svetingus ponų Kontrimų namus, kurie yra toliau už Los Angeles miesto labai gražioje kalnuotoje apylinkėje. Planuojama išvyka visai į kaimą, kur neseniai įsikūrė ponai Brazdžioniai. Ten žadame skirti programėlę Vytei Nemunėliui ir jo kūrybai ir po to pasidžiaugti apylinkės gamta. Šiuo metu jaunučių ir jaunių ateitininkų būrys susideda iš 24 narių.

D. Polikaitienė

ŠV. KAZIMIERO ŠVENTĖ

Baltimorėje

Š. m. kovo mėn. 7 d. Baltimorės moksleivių ateitininkų Stasio Šalkauskio kuopa surengė šv. Kazimiero šventę. Ji buvo pradėta pamaldomis šv. Alfonso Bažnyčioje. Tuoj po pamaldų, parapijos salėje įvyko agapė, kurios pradžioje kun. K. Pugevičius pravedė susikaupimą ir sukalbėjo maldą.

Bendrai pasivaišinus, kuopos globėjas stud. Linas Surdokas pradėjo programą įvadiniu žodžiu, kuriame jis nurodė šv. Kazimiero reikšmę. Tada pakvietė svečią iš Washingtono, Kęstutį Čižiūną, skaityti paskaitą. Paskaitininkas kalbėjo daugiau kaip istorikas ir iškėlė įdomių duomenų.

Po to Baltimorės sendraugių skyriaus pirm. A. Radžius pasveikino kun. K. Pugevičių varduvių proga. O varduvininkas panaudojo savo žodį platesniam pranešimui apie š. m. Eucharistinį kongresą. Tada Nerimantas Radžius, prieš kelis metus pats buvęs kuopoje, padarė staigmeną, paaukodamas kuopos veiklai paremti 100.00 dol. Jis pasidžiaugė kuopos veikla ir ragino toliau dirbti. Pirmoji šventės dalis užbaigta ateitininkų himnu.

Prasidėjo meninė programos dalis, kurios vadovavimą iš globėjo perėmė kuopos pirm. Daina Buivytė. Kuopos nariai, Stasei Surdokienei padedant, parengė vaizdelį iš Lietuvos K. B. Kronikos — apie negailestingą moksleivių persekiojimą už tikėjimą. Vaizdelyje dalyvavo: Daina Buivytė, Dana Diljonaitė, Aldona Glemžaitė, Eglė Mildažytė, Kęstutis Karalius ir Saulius Kučiauskas.

Po to Daina Buivytė paskambino William Gillock Sonatiną. Tada mergaičių kvartetas vykusiai sudainavo kelias daineles, o stud. Marytė Dambriūnaitė iš Washingtono paskaitė Vaičiūnienės eilėraštį —Šv. Kazimieras. Ir pabaigai Aldona Glemžaitė paskambino Chopino Polonezą. Po programos kuopos pirm. O. Buivytė visiems padėkojo, o Surdokams "už mums paskirtą laiką" kuopos vardu įteikė dovanėlę.

Šventė praėjo pakilioje nuotaikoje, dalyvaujant sendraugiams, moksleivių tėveliams ir svečiams, kurių tarpe matėsi iš Washingtono — p. Dambriūnienė, p. Vaitkus, ponai Vitėnai ir kt.

A. B.

ŠATRIJA

Chicaga

Ateitininkų meno draugija "Šatrija" turėjo susirinkimą Reginos Jautokaitės bute. Pagrindinis kalbėtojas buvo kun. Viktoras Rimšelis, kuris papasakojo savo įspūdžius iš kelionės automobiliu po Rytų Vokietiją ir Lenkiją. Kun. Rimšelis su humoru pasakojo ne tik apie savo kelionės nuotykius, bet taip pat daug klausytojai išgirdo apie dabartinę religinę ir ekonominę padėtį lietuvių, gyvenančių Lietuvos pasienyje — Suvalkų Trikampyje.

Meninėje dalyje poetė Julija Švabaitė-Gylienė paskaitė savo

poeziją apie tėvynę, kurią ji parašė, lankydamasi Vilniuje. Taip pat ji paskaitė naujai parašytą humoristinę novelę. Ją pasekė poetas Kazys Bradūnas, paskaitydamas savo vėliausią kūrybą, dar iš juodraščio —humoristines poemas.

Po to buvo išrinkta nauja "valdžia". Buvusią pirmininkę Aldoną Grincevičienę pakeitė Regina Jautkaitė.

Šatrijiečių susirinko nemažai ir susirinkimas praėjo geroje nuotaikoje. Dalyvė

TRUMPAI

—**Ateitininkų Federacijos valdyba** kovo 31 d. svarstė devintojo ateitininkų kongreso kultūrinę, religinę ir idėjinę programą. Kongresas įvyks Clevelande 1977 m. Darbo dienos savaitgaly. A. Landsbergis jau sutiko parašyti draminį veikalą, kuriam režisuoti kviečiamas J. Jurašas. Posėdy dalyvavęs sendraugių sąjungos dvasios vadas painformavo apie Tarptautinį eucharistijos kongresą Philadelphijoje rugpiūčio 1-8 d.

—**Ateitininkų Šalpos Fondas,** jausdamas dvasios vadų bei globėjų stoką, paskyrė specialią stipendiją teologijai studijuoti.

— **Giedros** Korporacijai Clevelande vadovauja Ingrida Bublienė, Regina Idzelienė ir Marytė Idzelytė.

— Chicagos Korp! Giedros kultūrininkių susirinkime kovo 21 kun. A. Grauslys kalbėjo apie toleraciją.

— **Toronto** studentų ir sendraugių bendrame susirinkime G. Juozapavičiūtė, A. Kuolas, Juzukonis, jn., dalyvavo simpoziume apie daugiakultūriškumą ir lietuvius Kanadoje.

— **New Yorko** lietuviškajam jaunimui skautų ir ateitininkų organizacijos surengė rekolekcijas balandžio 10-11 d. Pagal amžių suskirtytoms grupėms vadovavo ses. Ignė, ses. Onutė ir tėv. Paulius.

— **Vyresniųjų giedrininkų** globojamas rekolekcijas moterims Chicagoje balandžio 9-11 pravedė kun. Jonas Duoba, MIC.

— Korp Gaja Chicagoje turėjo priešvelykinį susikaupimą ir pamaldas savo nariams ir jų šeimoms.

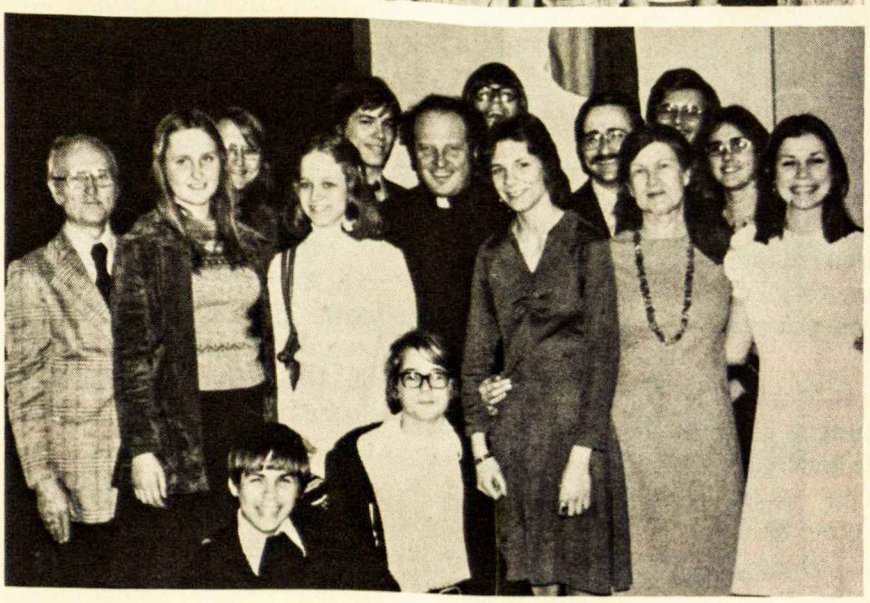

Viršuje: Los Angeles jauniai ir jaunučiai. Vidury: Baltimorės St. Šalkauskio moksleivių kuopa, surengusi šv. Kazimiero šventę; būrio vidury kun. K. Pugevičius; kairėj iš krašto C. Surdokas. Apačioj: Los Angeles studentų ateitininkų draugovė (iš kairės): Petras Narkevičius, Elytė Bandžiulytė, Audrė Kazakevičiūtė, Aida Kliorytė, Linas Kojelis, Vytas Bandžiulis ir (pačioj apačioj) Vincas Skirius. Trūksta Astos Grakauskaitės ir Dalios Jasaitytės.

— **Korp! Gaja** New Yorke balandžio 4 d. rodė keletą naudingų filmų apie širdį, kraujo apytaką bei širdies operacijas.

MOKSLEIVIAI

— **Moksleivių** Ateitininkų Sąjungos valdybos nariai šiais mokslo-veiklos metais jau aplankė visą eilę vietovių: Linas Mikulionis — Clevelandą, Torontą, Viktoras Nakas — Pietų Ameriką, Joana Kuraitė — Toronto ateitininkų šventę. Linas Mikulionis su Ginte Damušyte dalyvavo Cicero ateitininkų šventėje, o su Vitu Sirgėdu susitiko su ateitininkais Clevelande ateitininkų suruoštame literatūros vakare.

—**Moksleivių** Ateitininkų Sąjungos ketvirtajame aplinkraštyje pateikiami nurodymai jaunučių, jaunių ir moksleivių uniformoms.

— Jūratė Krokytė pakviesta eiti MAS Rytų apygardos ryšininkės pareigas —koordinuoti tos apygardos kuopų veiklą ir surengti Neringoje stovyklą moksleiviams ateitininkams.

—**Lipniūno** kuopa Chicagoje "Ateities" žurnalui paskyrė 1000 dolerių. Tai didesnė dalis pelno iš sėkmingai suruošto vakaro "Tylūs armonikos tonai".

— **Clevelando** jaunių ir jaunučių susirinkime vasario 22 d. buvo paminėta Nepriklausomybės paskelbimo sukaktis. Apie Romą Kalantą ir LKB Kroniką kalbėjo kun. L. Zaremba, SJ.

—**Toronto** moksleivių ateitininkų 25 m. veiklos jubiliejaus proga kuopa išleido laikraštėlį "Pirmyn, jaunime" ("Ateities" redakcijai šis laikraštėlis iki šiol nebuvo pasiųstas).

—**Lipniūno** kuopos susirinkime kovo 1 d. dvasios vadas kun. J. Šarauskas kalbėjo apie savo, lietuvių veiklą ir mūsų apsisprendimą būti krikščionimis - katalikais.

— **Cicero** vysk. M. Valančiaus kuopos moksleiviai turėjo susirinkimą kovo 7 d. Kun. dr. A. Juška kalbėjo apie katalikiškumo principą. Po paskaitos buvo globėjos Aldonos Prapuolenytės pravedamos diskusijos.

— **Clevelando** Maironio kuopa kovo 7 d. turėjo susirinkimą, kuriame Gintaras Puškorius, Andrius Palūnas, Rimas Jasinevičius ir Tomas Palubinskas pristatė JAV ir Sovietų Sąjungos politinius santykius.

—**Los Angeles** moksleivių kuopos nariams buvo užduota perskaityti "Ateities" sausio numerį. Kovo 21 d. susirinkime vicepirm. Gintaras Grušas pravedė diskusijas pagal tame žurnalo numeryje atspausdintą simpoziumo temą apie kūrybingumą dviejų kultūrų sankryžoje.

— **Čikagos** Pr. Dielininkaičio ir kun. Al. Lipniūno moksleivių kuopos ruošia susikaupimo vakarą balandžio 4 d. Jaunimo centro kavinėje ir koplyčioje. Programoje bus religinis montažas, kun. J. Šarausko jaunimui skirta konferencija, Šv. Mišios ir agapė.

— **Detroito** moksleiviai ateitininkai išleido laikraštėlį "Jaunystės Šauklys", jį redagavo Eligijus Lelis ir Vida Nakaitė.

— **Cicero** vysk. M. Valančiaus kuopos ir jų tėvų komitetas surengė Pavasario vakarą balandžio 24 d. Programą išpildė iš Clevelando pakviestas "Nerijos" ateitininkių choras.

STUDENTAI

—**Chicagos** ateitininkai studentai su kitomis jaunimo organizacijomis suruošė 40 val. budėjimą prie katedros, minėdami Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos 4 metų sukaktį.

— **Detroito** studentų ateitininkų susirinkime vasario 29 d. į JAV kongresą kandidatuojąs lietuvis Algis Zapareckas dalinosi savo įspūdžiais iš kelionės po Lietuvą.

— **Chicagos** ateitininkų studentų susirinkime kun. dr. Viktoras Rimšelis, MIC, nušvietė lietuvių padėtį Lenkijoje. Draugovė išrinko keletą narių palaikyti ryšius su kitų kraštų ateitininkais.

— **Los Angeles** draugovė, paskutiniame SAS suvažiavime sutikusi redaguoti studentų leidinį "Gaudeamus", nuo to darbo atsisakė.

— **Clevelando** studentai ateitininkai turėjo priešvelykinio susitelkimo savaitgalį balandžio 9-11 d. Pokalbiu jį pravedė "Ateities" vyr. redaktorius kun. dr. K. Trimakas.

—**SAS pavasario kursai** įvyks Rochesteryje gegužės 28-31 dienomis. Kursų tema: lietuvybė, ateitininkija ir gyvenamasis kraštas.

— **SAS stovykla** įvyks Wasagoje rugpiūčio 29 - rugsėjo 3 d. Stovyklos tema: religija ir moralė.

SENDRAUGIAI

— **Surasti kandidatus** į Ateitininkų Sendraugių Sąjungos naują valdybą sudaryta komisija Chicagoje.

— **Chicagos** sendraugių suruoštame gavėnios seminare, į kurį atsilankydavo ir platesnė visuomenė, buvo pateikta visa eilė svarių minčių: kovo 28 d. kun. K. Pugevičius gvildeno klausimą "Kodėl trūksta jaunų kunigų lietuviškose parapijose"; balandžio 3 d. K. Girnius svarstė "Kas yra moralu", o balandžio 10 d. kun. A. Grauslys kalbėjo apie dvasingumą, kaip kelią sugrąžinti žmoniškumą į nuasmenintą pasaulį".

Šis "Ateities" numeris yra padidintas; turi 40 puslapių.

NUO ADMINISTRACIJOS STALO

Garbės prenumeratas už 1976 metus prisiuntė: kun. V. Cukuras (Pomfret, Ct.), kun. dr. P. Ragažinskas (Central, N. M.), E. Razma (Joliet, Ill.), M. Šerepkaitė (Chicago, Ill.), dr. K. Skrupskelis (Columbia, S. C.), K. G. Vasaičiai (Beltsville, Md.), dr. P. Žemaitis (Plymouth, Mich); ir kun. A. Račkauskas (Brooklyn, N. Y., už 1977 metus).

Aukojo "Ateičiai" paremti: 68.00 dol. — Vyt. Šoliūnas (Lemont, Ill.); 26.00 dol. — dr. V. Vygantas (Great Neck, N. Y.); 15.00 dol. — K.L.K. Moterų Draugija — Delhi Skyrius (Trillsonburg, Ont., Canada); 12.00 dol. — dr. B. Valadka (Chicago, Ill.); 10.00 — dol. — kun. dr. P. Ragažinskas (Central, N. M.); 7.00 dol. — A. Karklius (Cleveland, Ohio); 6.00 dol. — kun. A. Kardas (New York, N. Y.); po 5.00 dol. — E. Razma (Joliet, Ill.), L. Surdokas (Baltimore, Md.), dr. P. Žemaitis (Plymouth, Mich.), J. Žilionis (Cleveland, Ohio); po 4.00 dol. — dr. K. Valiūnas (New Rochelle, N. Y.) ir kun. V. Zakaras (Putnam, Ct.); po 3.00 dol. — G. Indreikaitė (Chicago, Ill.) ir A. Sušinskas (Cleveland, Ohio); 2.00 dol. — dr. V. Damušis (Oak Forest, Ill.); 1.00 dol. — kun. J. Ruokis (Waterbury, Ct.).

Apmokėjo "Ateities" prenumeratą, siuntinėjamą užsienio moksleivijai: 10.00 dol. — A. D. Polikaičiai (Los Angeles, Calif); 7.00 dol. — M. Svotelienė (Baltimore, Md.); 6.00 dol. — J. Reklaitienė (Crown Point, Ind.); po 5.00 dol. — A. Tumosa (Evergreen Park, Ill.) ir P. O. Zailskai (Cicero, Ill.).

Nauji prenumeratoriai: K. Sušinskas (Chicago, IL.), K. Vaičeliūnienė (Warrensville Twsp., Ohio), dr. V. Damušis (Oak Forest, IL.), kun. J. Šarauskas (Evanston, IL.), kun. F. Jucevičius (Montreal, P. Q., Canada), A. Gečaitė, A. Markelis, V. Lašinskas, N. Ruibienė, J. Dočkienė, V. Miekus, V. Ž. Vaičiūnai, D. R. Norkai, P. O.Zailskai ir V. Orvidienė (visi iš Cicero, IL.).
Už garbės prenumeratas ir aukas dėkoja "Ateities" administracija.

M. K. ČIURLIONIO DARBŲ SKAIDRĖS

M. K. Čiurlionio šimto metų gimimo proga Museum of Contemporary Art, Chicagoje, JAV, buvo rodytas platus M. K. Čiurlionio darbų skaidrių rinkinys, kurį paruošė T. ir J. Bogutai. Šis skaidrių rinkinys yra susilaukęs plataus visuomenės įvertinimo ir susidomėjimo. Jisai yra pirmas ir vienintelis toksai platus Čiurlionio darbų skaidrių rinkinys, kuris buvo rodytas ir bus platinamas visuomenės tarpe. Rinkinys susideda iš 150 atskirų Čiurlionio darbų. Dėl tolimesnės informacijos ir užsakymų prašome rašyti šiuo adresu: Čiurlionio Darbų Skaidrės, 6721 S. Rockwell St., Chicago, IL. 60629, U.S.A.

A.Š.F. SPECIALI STIPENDIJA

Lietuvių katalikų visuomenė, ypač jaunimo organizacijos, jaučia dvasios vadovų bei globėjų trūkumą. Susirūpinimą kelia per mažas pašaukimų kiekis. Laukiama daugiau jaunų lietuvių kunigų. Ateitininkų Šalpos Fondas, teikdamas stipendijas bei paskolas studentams mokslo bei mokymosi išlaidoms dengti, yra paskyręs specialią stipendiją teologijai studijuoti. Platesnei informacijai prašoma kreiptis į Fondo valdybą. Adresas: Dr. V. Šaulys, 2639 W. 86th St., Chicago, Illinois 60652.

ALp(LKA)1786
1976, Nr.4

90.725.289